

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Sociální výdaje města
Social Expenditures of the Town

Student: Lucie Pechoušková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Eva Marečková

Ostrava 2009

Zadání bakalářské práce

Student: **Lucie Pechoušková**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa
Téma: Sociální výdaje města
Social Expenditures of the Town

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Sociální zabezpečení ČR
 3. Charakteristika vybraného města
 4. Analýza a zhodnocení sociálních výdajů města
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:


ARNOLDOVÁ, Anna. Vybrané kapitoly ze sociálního zabezpečení. 1. díl. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2007. 612 s. ISBN 978-246-1393-2.
KREBS, Vojtěch a kol. Sociální politika. 4. vyd. Praha: ASPI PUBLISHING, 2007. 504 s. ISBN 80-86395-33-2.
TRÓSTER, Petr a kol. Právo sociálního zabezpečení. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 404 s. ISBN 978-80-7400-032-4.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.


Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eva Marečková**

Datum zadání: 21.11.2008

Datum odevzdání: 07.05.2009


doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry




prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 a 2, dané mi k dispozici, jsem převzala.

V Ostravě dne 7. května 2009

.....
Pechoušková Lucie

OBSAH

1. ÚVOD	1
2. SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ ČR.....	3
2.1. Sociální politika.....	3
2.1.1. Reforma sociálního systému v ČR	4
2.1.2. Orgány sociálního zabezpečení	5
2.2. Financování sociálního zabezpečení	5
2.3. Sociální pojištění	6
2.3.1. Důchodové pojištění.....	7
2.3.2. Nemocenské pojištění	8
2.4. Státní sociální podpora	10
2.4.1. Dávky závislé na příjmu.....	10
2.4.2. Dávky nezávislé na příjmu	11
2.5. Sociální pomoc	13
2.5.1. Pomoc ve stavu hmotné nouze	14
2.5.2. Sociální služby	16
2.5.3. Sociální péče	18
3. CHARAKTERISTIKA MĚSTA JESENÍK.....	21
3.1. Samospráva	21
3.2. Historie a současnost	22
3.3. Priessnitzovy léčebné lázně.....	25
3.4. Nestátní neziskové organizace	26
3.4.1. Nestátní neziskové organizace zajišťující sociální služby	26
3.5. Komunitní plánování sociálních služeb	30
3.5.1. Realizace komunitního plánu	31
3.5.2. Společná rozvojová opatření	32
3.5.3. Rozvojová opatření pracovní skupiny senioři	33
3.5.4. Rozvojová opatření pracovní skupiny zdravotně postižených a zdravotně znevýhodněných.....	34
3.5.5. Rozvojová opatření pracovní skupiny sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením	34
4. ANALÝZA A ZHODNOCENÍ SOCIÁLNÍCH VÝDAJŮ MĚSTA JESENÍK.....	35
4.1. Hospodaření města Jeseník	35

4.2.	Sociální výdaje města Jeseník bez státních dotací	38
4.2.1.	Výdaje města Jeseník na sociální služby v roce 2006.....	40
4.2.2.	Výdaje města Jeseník na sociální služby v roce 2007.....	41
4.2.3.	Výdaje města Jeseník na sociální služby v roce 2008.....	43
4.3.	Sociální výdaje města Jeseník včetně státních dotací	44
4.3.1.	Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti v roce 2006.....	45
4.3.2.	Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti v roce 2007.....	46
4.3.3.	Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti v roce 2008.....	47
5.	ZÁVĚR.....	49
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	51
	SEZNAM ZKRATEK	
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1. ÚVOD

Sociální zabezpečení je chápáno jako určitá pomoc občanům státu, která je chrání před vznikem nepříznivých sociálních situací a dále jim také pomáhá následky těchto situací odstranit či je alespoň zmírnit. Tato pomoc je určena všem lidem, kteří ji potřebují, ať už z důvodu stáří, nemoci, či platební neschopnosti. Další skupinou, na kterou je sociální zabezpečení také zaměřeno, jsou rodiny s dětmi.

K tomu, aby tato pomoc byla dostatečně efektivní, je zapotřebí dobrá organizace financování celého sociálního systému. Výdaje na sociální zabezpečení představují v současné době více jak třetinu z celkového množství veřejných financí. Sociální výdaje se skládají ze tří hlavních částí – z veřejných výdajů na sociální zabezpečení, dalších veřejných výdajů a z daňových výdajů. Do veřejných výdajů na sociální zabezpečení řadíme především dávky, které jsou lidem vypláceny jako podpora v nezaměstnanosti, dále pak sociální pomoc, starobní a pozůstalostní důchody či pomoc v oblasti bydlení. Co se týče dalších veřejných výdajů, jedná se především o výdaje určené na podporu spoření a vzdělání. V oblasti daňových výdajů jsou to slevy na daních.

Cílem bakalářské práce je analýza a zhodnocení sociálních výdajů města Jeseník. Jedná se především o to, jakou měrou zatěžují sociální výdaje rozpočet města. Míra zatížení byla zjišťována prostřednictvím porovnání výdajových položek městského rozpočtu v letech 2006 – 2008.

Hypotéza bakalářské práce je, že sociální výdaje města neustále rostou.

V práci je použita jednak analýza rozpočtů města Jeseník v období let 2006 – 2008, která se zaměřuje na jejich příjmovou a výdajovou stránku, dále je zde analýza a zhodnocení sociálních výdajů města Jeseník, které hradí město ze svého rozpočtu, bez dotací od státu, v letech 2006 – 2008, kde jsou popsány jednotlivé výdaje na sociální služby za sledované období. V konečné fázi je také použita analýza a zhodnocení sociálních výdajů, které jsou uvedeny pod čtvrtou skupinou podle odvětvového třídění rozpočtové skladby v rozpočtu města. Další metodou, která je v práci použita, je metoda komparace celkových sociálních výdajů za jednotlivá léta.

Bakalářskou práci lze rozdělit do dvou hlavních částí, a to na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část se věnuje problematice sociálního zabezpečení v České republice. Je zde uvedeno, co je to sociální politika státu, jakým způsobem probíhala reforma sociálního systému. Dále je zde analýza financování sociálního zabezpečení ČR. Jsou zde také podrobně rozebrány tři pilíře systému sociálního zabezpečení ČR, a to Sociální pojištění, které se zmiňuje o Důchodovém a Nemocenském pojištění, dále pak Státní sociální podpora, ve které jsou uvedeny dávky závislé a nezávislé na příjmu rodiny a v neposlední řadě je to Sociální pomoc, která se zaměřuje na Pomoc ve stavu hmotné nouze, Sociální služby a na Sociální péči.

Praktická část se věnuje charakteristice města Jeseník. Jsou zde uvedeny základní informace z historie a ze současnosti města, informace o nestátních neziskových organizacích, kterým město poskytuje příspěvky ze svého rozpočtu a také popsáno Komunitní plánování sociálních služeb na Jesenicku. Dále se zaměřuje na analýzu a zhodnocení sociálních výdajů města Jeseník. Je zde rozebráno hospodaření města v letech 2006 – 2008, dále se zabývá konkrétními sociálními výdaji, které vydává město přímo ze svého rozpočtu, na které nedostává dotace od státu a v neposlední řadě se věnuje sociálním výdajům, které jsou uvedeny pod skupinou číslo čtyři podle odvětvového třídění rozpočtové skladby v rozpočtu města.

2. SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ ČR

Sociální zabezpečení (dále jen SZ) můžeme chápat jako ochranu před vznikem nepříznivých sociálních událostí. SZ jako takové v sobě zahrnuje soubor institucí, zařízení a opatření, jejichž prostřednictvím dochází k předcházení, zmírňování a odstraňování následků sociálních událostí.

Sociální zabezpečení zajišťuje pomoc osobám, které se ocitly v nepříznivých životních situacích, ať už z důvodu vysokého věku, nemoci či nezaměstnanosti a dále pak pomoc rodinám s dětmi. Jeho hlavním cílem je zabezpečení rovnocenných podmínek života a rovnocenných příležitostí pro všechny občany.

2.1. Sociální politika

Sociální politika v sobě zahrnuje činnosti týkající se sociálního zabezpečení, sociálních služeb, zdravotnictví, vzdělávacích služeb, bydlení a služeb zaměstnanosti. Jde jí především o zkvalitnění života občanů, o jejich prospěch a blahobyt.

Hlavním cílem sociální politiky je vytvoření důstojných podmínek života lidí a zajištění rovných příležitostí pro všechny v oblasti vzdělání, zdravotní péče, pracovních příležitostí, v možnosti získání přiměřeného bydlení a garance dostatečného minimálního příjmu. Vždy se jedná o celou škálu cílů, jimiž je naplňován cíl obecný.

Existuje mnoho vymezení pojmu „sociální politika“. Jedním z nich je vymezení dle J. Žižkové, „které se v našich podmínkách často používá, vychází z praxe a rozlišují se tři přístupy:¹

- v prvním přístupu je charakteristické široké pojetí sociální politiky, lze ji vymezit jako konkrétní jednání státu, kterým je ovlivňována sociální realita dané společnosti v širokém měřítku a váže se bezprostředně k životním podmínkám lidí,
- ve druhém přístupu je sociální politika vymezována jako oblast hospodářské politiky. Cílem je eliminace sociálních tvrdostí, které doprovázejí fungování tržního mechanismu. Tento přístup redukuje sociální politiku na systém opatření především v oblasti zaměstnanosti, mzdového vývoje a sociálního zabezpečení,

¹ Arnoldová, A., 2007, str. 26.

- třetí přístup představuje nejužší pojetí sociální politiky, která je ztotožňována se sociálním zabezpečením. Sociální politika je zde redukována na soubor opatření v oblasti důchodového zabezpečení, nemoci, sociální péči a na pomoc rodinám s dětmi“.

Další pojetí, které je v České republice často využíváno, je založeno na dvou přístupech:²

- v prvním přístupu se jedná o širší pojetí sociální politiky, ve kterém jde především o jednání státu a jiných subjektů, kterými je ovlivňována sociální sféra společnosti,
- „ve druhém přístupu je sociální politika vymezována v „užším slova smyslu“. Cílem sociální politiky je především reagovat na sociální rizika, na jejich možné negativní důsledky (např. stáří, nemoc, invalidita), a eliminovat sociální tvrdosti, které doprovázejí fungování tržního mechanismu (např. nezaměstnanost, chudoba)“.

2.1.1. Reforma sociálního systému v ČR

V současné době dochází v České republice k reformám v sociálním systému. Stát se snaží o snížení výdajů na sociální účely a o spravedlivé poskytování sociálních dávek. Prosazuje také princip subsidiarity - lidé se mají v první řadě snažit řešit své problémy samostatně a až v krajním případě by měl přistoupit k pomoci stát.

Sociální reforma měla v České republice tři etapy. První z nich probíhala v letech 1989 – 1992. V této etapě byl vypracován koncept záchranné sociální sítě, který je zajištěn prostřednictvím minimální mzdy a životního minima. Další etapa započala rokem 1993, kdy vznikla samostatná Česká republika. V tomto období se projevují neoliberální tendence, dále je také zavedeno pojistné, jako zvláštní platba ležící mimo daňový systém. V roce 1995 byly přijaty zákony o důchodovém pojištění a o státní sociální podpoře. Poslední etapa se datuje po roce 1998, kdy do čela vlády nastoupila sociální demokracie a začala se připravovat reforma důchodového systému.³ Za třetí fázi reformy můžeme považovat také přijetí zákona o pomoci v hmotné nouzi a zákona o sociálních službách, jelikož znamenal zásadní zlom ve fungování zejména oblasti sociální pomoci.

Reforma sociálního systému se opírá o tři vzájemně propojené pilíře, mezi které patří sociální pojištění, státní sociální podpora a sociální pomoc. Více bude tato problematika rozebrána v dalších kapitolách.

² Krebs, V. a kol., 2007, str. 25.

³ Tröster, P. a kol., 2008.

2.1.2. Orgány sociálního zabezpečení

Orgány sociálního zabezpečení si mohou v plnění úkolů sociálního zabezpečení vyplývajících z práva Evropských společenství a mezinárodních smluv sdělovat potřebné informace. Mohou přezkoumávat pravdivost informací, které musí organizace pro účely provádění sociálního zabezpečení vést a také mohou kontrolovat účetní podklady, které jsou rozhodující pro určení výše pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Mezi orgány sociálního zabezpečení řadíme Ministerstvo práce a sociálních věcí, Českou správu sociálního zabezpečení, okresní správy sociálního zabezpečení, krajský úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností a pověřený obecní úřad.

2.2. Financování sociálního zabezpečení

Veřejné výdaje na sociální zabezpečení se ve většině vyspělých zemí neustále zvyšují. Stejně je tomu i v České republice. Tyto výdaje představují více jak třetinu finančních prostředků veřejných financí. Do sociálních výdajů se v současné době zahrnují: veřejné výdaje na sociální zabezpečení (výdaje určené na zdraví, na starobní a pozůstalostní důchody, rodinu, podpory v nezaměstnanosti a výdaje na aktivní zaměstnanost, bydlení, sociální pomoc), další veřejné výdaje (vzdělání, podpora spoření) a daňové výdaje (slevy na daních).⁴

Při realizaci sociálního zabezpečení se používá šest finančních metod, a to: povinné spoření, soukromé pojištění, podnikové zaopatření, sociální pojištění, státní sociální podpora a sociální pomoc. Poslední tři zmíněné metody se považují v současné době za rozhodující.

Rozeznáváme dva základní systémy financování sociálního zabezpečení a to průběžné financování (systém PAY-as-you-GO) a fondové financování prostřednictvím kapitálového fondu.⁵

Průběžné financování sociálního zabezpečení je založeno na tom, že běžné veřejné příjmy financují běžné výdaje. Jedná se o jakési „mezigenerační“ přerozdělování. Lidé v produktivním věku odvádí ze svých příjmů povinné sociální pojištění a daně, ze kterých

⁴ Peková, J., 2005.

⁵ Peková, J., 2005, str. 243.

se poté financují jejich potřeby, ale také potřeby ostatních občanů. Při tomto způsobu financování je důležitá rovnováha mezi příjmy a výdaji. Avšak současný vysoký růst výdajů způsobuje deficitnost veřejných rozpočtů. Mezi hlavní příčiny problémů zde patří: stárnutí obyvatel, potřeba valorizace dávek, růst nákladů institucí, tlak na růst povinných příspěvků na sociální zabezpečení, nízká tvorba nových pracovních míst, malé domácí úspory a vládní populismus.

Fondové financování sociálního zabezpečení z kapitalizovaného fondu je založeno „na tvorbě, rozdělování a používání kapitalizovaného fondu SZ u pojišťoven na principu pojišťovacím. Využívá individuální sociální pojištění s prvky soukromého pojištění“.⁶ Občan se sám může rozhodnout, do kterého fondu bude spořit prostředky. Své úspory čerpá na principu ekvivalence a zásluhovosti. Pojišťovny zhodnocují finanční prostředky od svých pojištěnců, a to např. investováním do státních dluhopisů. Stát motivuje občany k dobrovolnému pojištění pomocí státních příspěvků a daňových výhod.

V současné době se při financování používá kombinace těchto dvou systémů. Jedná se o vícepilířový systém sociálního zabezpečení, který využívá různé zdroje financování od různých subjektů. Využívá placení povinných příspěvků jednotlivců, u zaměstnanců a státních dotací.

2.3. Sociální pojištění

Sociální pojištění je povinné, zákonem uložené pojištění, ve kterém zákon stanoví osobní a věcný rozsah (pojištění sociální události, podmínky vzniku a trvání nároků a výše nároků), způsob správy a financování. Řeší sociální situace, na které jsme schopni se dopředu připravit odkladem části našich finančních prostředků. Jedná se například o ztrátu zaměstnání, ztrátu zdraví, krátkodobou ztrátu pracovní neschopnosti, dlouhodobou ztrátu pracovní schopnosti, krátkodobou sociální událost (těhotenství, ošetřování člena rodiny) a dlouhodobou sociální událost (stáří, invalidita). Podle toho, o kterou sociální událost se jedná, rozlišujeme několik druhů pojištění – pojištění v nezaměstnanosti, důchodové pojištění, nemocenské pojištění, zdravotní pojištění apod.

Základními právními předpisy v této oblasti jsou:

- zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů,

⁶ Peková, J., 2005, str. 247.

- zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů.

2.3.1. Důchodové pojištění

Důchodové pojištění zabezpečuje případy dlouhodobého ohrožení způsobeného sociálními událostmi, při kterých dochází ke ztrátě zdroje obživy a schopnosti si ji zajistit. Dlouhodobé dávky zajišťují situace jako jsou stáří, invalidita, ovdovění a osíření. Výše dávek závisí na výši příjmu pojištěnce. Odvod důchodové pojištění je povinný pro všechny fyzické osoby.

Mezi dávky důchodového pojištění řadíme starobní důchod, invalidní důchod, částečný invalidní důchod, vdovský důchod, vdovecký důchod a sirotčí důchod.

Výplata **dávek starobního důchodu** (dále jen STD) je podmíněna dosažením určité věkové hranice. V současné době je tato hranice stanovena na úrovni 62 let pro muže a 57 – 61 let pro ženy (odvíjí se od počtu vychovaných dětí). V budoucnosti bude hranice zvýšena až na 65 let a dojde ke sjednocení rozdílu mezi důchodovým věkem mužů a žen. Do starobního důchodu může občan odejít nejdříve 3 roky před dosažením důchodového věku. Podmínkou pro vznik nároku na vyplácení tohoto důchodu je dosažení požadovaného počtu let pojištění (nyní 25 let). Výše STD je složena z procentní a základní výměry. Základní výměra je pro všechny stejná a od 1. srpna 2008 činí 2.170,- Kč, procentní výměra se stanoví z výpočtového základu podle doby pojištění, nejméně však činí 770,- Kč.

Dávky invalidních důchodů jsou koncipovány tak, aby motivovaly návrat „postižených“ občanů do pracovního procesu, který by jim umožnil obstarat si dostatek finančních prostředků vlastním přičiněním. Výše invalidního důchodu se vypočítává stejně jako starobní důchod. „Pro výši procentní výměry plného invalidního důchodu (dále jen PID) se započítává i dopočtená doba, kterou je doba ode dne vzniku nároku na PID do dosažení

důchodového věku“.⁷ Procentní výměra PID činí 1,5 % výpočtového základu (dále jen VZ) za každý celý rok pojištění, u částečného invalidního důchodu je tato výměra 0,75 % VZ.

„Vdova má nárok na **vdovský důchod** po manželovi, který byl poživitelem starobního, invalidního nebo částečného invalidního důchodu nebo který by splnil podmínky nároku na invalidní nebo starobní důchod nebo zemřel“.⁸ Nárok na vdovský důchod má vdova jeden rok po smrti manžela. Po uplynutí této doby může nárok přetrvávat, jestliže splňuje některý z požadavků (pečuje o nezaopatřené dítě; o rodiče, který je závislý na péči jiné osoby ve II., III. nebo IV. stupni; je plně invalidní; dosáhla věku 55 let). Nárok na tento důchod zaniká uzavřením nového svazku manželského. Procentní výměra činí 50 % důchodu zemřelého a základní výměra je shodná s výměrou u starobního a invalidního důchodu.

Sirotčí důchod (dále jen SD) dostává dítě, zemře-li mu rodič nebo osoba, která převzala dítě do péče. Nárok na sirotčí důchod zaniká zletilostí dítěte nebo jeho osvojením. Pokud dojde ke zrušení osvojení, nárok na tuto dávku se obnovuje. Sirotek má nárok na tento důchod po obou rodičích, je-li splněna podmínka k přiznání dávky. Základní výměra SD je opět shodná s ostatními důchody, procentní výměra činí 40 % výměry starobního důchodu, na který by měl zemřelý nárok.

2.3.2. Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění (dále jen NP) se v České republice používá od roku 1888. Vychází se z principů všeobecnosti pojištění, obligatornosti pojištění, solidarity a obligatornosti nároků. „V současné době existují v ČR tři soustavy nemocenského pojištění, a to nemocenské pojištění zaměstnanců, nemocenské pojištění příslušníků ozbrojených sil a sborů a nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných“.⁹ 1. 1. 1993 bylo zavedeno povinné NP.

Sociální události, které vyvolávají životní situace s potřebou krátkodobého zabezpečení, jsou:

- dočasná pracovní neschopnost,
- karanténa,

⁷ Arnoldová, A., 2007, str. 184.

⁸ Krebs, V. a kol., 2007, str. 214

⁹ Krebs, V. a kol., 2007, str. 240

- ošetřování nemocného člena rodiny,
- těhotenství a mateřství.

Do systému NP patří tyto peněžité dávky:

- nemocenské,
- podpora při ošetřování člena rodiny,
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství,
- peněžitá pomoc v mateřství.

Nemocenské náleží osobě, která není krátkodobě schopna, z důvodu nemoci, vykonávat svou práci. Poskytuje se od 15. dne pracovní neschopnosti. Během prvních dvou týdnů zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci náhradu mzdy za pracovní dny, avšak tato náhrada nepřísluší za první 3 tyto dny. Výše dávky se stanoví z upraveného denního vyměřovacího základu (dále jen DVZ) prostřednictvím redukčních hranic. K 1. 1. 2009 činí od 4. do 30. dne pracovní neschopnosti 60 % upraveného DVZ, do 60. kalendářního dne (dále jen KD) 66 % a od 61. KD 72 % DVZ.

Podpora při ošetřování člena rodiny náleží pojištěnci, který nemůže pracovat z důvodů ošetřování nemocného dítěte mladšího 10 let, jiného nemocného člena rodiny nebo z důvodu péče o dítě mladší 10 let. Výše podpory činí k 1. 1. 2008 od 1. kalendářního dne 60 % z vyměřovacího základu (dále jen VZ) za KD.

Peněžitá pomoc v mateřství (dále jen PPM) je poskytována matkám (rodičkám) 6 týdnů před porodem (nejdříve 8 týdnů) a poté 22 týdnů po porodu. Celková doba vyplácení této dávky činí 28 týdnů. Výše PPM činí k 1. 1. 2008 od 1. kalendářního dne 70 % DVZ.

„Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a v mateřství se poskytuje v případě převedení na jinou práci z důvodu těhotenství a mateřství, kdy pracovnice dosahuje nižšího výdělku. Vyrovnávací příspěvek se stanoví jako rozdíl DVZ zaměstnankyně zjištěného ke dni jejího převedení na jinou práci a průměru jejích příjmů připadajících na jeden KD v jednotlivých kalendářních měsících po tomto převedení“.¹⁰

¹⁰ Krebs, V. a kol., 2007, str. 245.

2.4. Státní sociální podpora

Státní sociální podpora (dále jen SSP) řeší takové situace, jakými jsou např. mateřství, výchova dítěte v rodině, sociálně právní ochrana rodiny a dítěte a sociální prevence před patologickými jevy. SSP je jakýmsi projevem solidarity (mezi bezdětnými rodinami a rodinami s dětmi, mezi občany s vyššími příjmy a občany s nižšími příjmy). Jedná se o zákonem upravený nedistributivní systém, u kterého je stanoven osobní rozsah (okruh povinně zaopatřených osob) a věcný rozsah (podmínky vzniku). Poživatelé těchto dávek nepřispívají finančně do systému. Dávky SSP se dělí na závislé a nezávislé na výši příjmů. Dávky, které se vyplácejí bez ověřování příjmů, jsou v ČR poskytovány od roku 1995. Základem pro výpočet závislých dávek je životní minimum. Jedná se o nárokové dávky, které jsou poskytovány ze státního rozpočtu a vypláceny úřady SSP.

Základním právním předpisem v této oblasti je zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

V systému SSP jsou vypláceny tyto dávky:

- přídavek na dítě,
- sociální příplatek,
- příspěvek na bydlení,
- rodičovský příspěvek,
- dávky péstounské péče,
- porodné,
- pohřebné.

Nárok na dávky má občan s trvalým pobytem na území ČR. Při posuzování nároku na dávku se netestuje majetek rodiny. Nezaopatřeným dítětem je dítě do skončení povinné školní docházky a poté, jestliže se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem na vysokých školách, nejdéle však do 26. roku.

2.4.1. Dávky závislé na příjmu

Přídavek na dítě je dávka, která je poskytována dítěti, jehož rodina má nižší životní úroveň oproti jiným rodinám. Přídavek je závislý na příjmu rodiny. Dávka se vyplácí ve třech výměrách – ve zvýšené, základní a snížené, dle věku nezaopatřeného dítěte. Nárok na dávku má rodina, jejíž rozhodný příjem v předchozím kalendářním roce je nižší než součin

částky ŽM rodiny a koeficientu 2,4. Přídavek obdrží zletilé dítě nebo je-li dítě nezletilé, náleží tato částka jeho zákonnému zástupci. O dávku lze požádat zpětně, nejpozději však do tří měsíců od skončení rozhodného období. Dítě ve věku, k 1. 1. 2008, do 6 let má nárok na dávku ve výši 500,- Kč, dítě ve věku 6 – 15 let 610,- Kč a mladiství ve věku 15 – 26 let (pokud se soustavně připravují na výkon povolání na vysokých školách) 700,- Kč.

Sociální příplatek (dále jen SP) náleží osobě, která pečuje minimálně o jedno nezaopatřené dítě a rozhodný příjem v rodině v předcházejícím kalendářním čtvrtletí je nižší než součin částky ŽM rodiny a koeficientu 2,00. Pečují-li o dítě 2 osoby, SP jim náleží pouze jednou.

Příspěvek na bydlení obdrží vlastník nebo nájemce bytu, který má zde nahlášen trvalý pobyt a jeho náklady na bydlení převyšují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30 (v Praze 0,35). Splňuje-li tyto podmínky více osob, dávka náleží pouze jedné osobě. Náklady na bydlení jsou uvedeny v §7 odst. 6 zákona č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Dávky se vyplácejí za každé kalendářní čtvrtletí, byly-li splněny podmínky uvedené v zákoně. Příspěvek činí rozdíl mezi náklady na bydlení a příslušným násobkem rozhodného příjmu.

2.4.2. Dávky nezávislé na příjmu

Rodičovský příspěvek obdrží ten rodič, který se po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně, stará alespoň o jedno dítě: mladší 4 let; dítě do 7 let, je-li dlouhodobě zdravotně postižené. Podmínkou je, že dítě mladší 3 let nenavštěvuje déle jak 5 kalendářních dnů v měsíci žádné předškolní zařízení a dítě, které již dosáhlo věku 3 let, navštěvuje mateřskou školu nejvíce po dobu 4 hodiny denně. Rodič si zvolí dobu čerpání příspěvku, od které se odvíjí jeho výše dávky. Zvýšená výměra činí k 1. 1. 2008 11.400,- Kč a vyplácí se po dobu 24 měsíců, klasické čerpání je stanoveno na dobu 36 měsíců a činí 7.600,- Kč. Pokud si rodič zvolí pomalejší čerpání příspěvku, a to po dobu 48 měsíců, bude mu vyplácena dávka 3.800,- Kč. Stará-li se rodič o dítě dlouhodobě zdravotně postižené ve věku do 7 let, je mu vyplácen příspěvek po dobu 7 let ve výši 7.600,- Kč. Nezvolí-li si rodič délku čerpání dávky, je mu automaticky přiděleno pomalejší čerpání. Příjmy rodiče nejsou sledovány.

Mezi **dávky pěstounské péče** patří příspěvek na úhradu potřeb dítěte, odměna pěstouna, příspěvek při převzetí dítěte a příspěvek na zakoupení motorového vozidla.

Nárok na *příspěvek na úhradu potřeb dítěte* má nezletilé dítě, které je svěřené do pěstounské péče. Výše této dávky se stanoví jako součin částky ŽM dítěte a koeficientu 1,40 u zaopatřeného nezletilého dítěte a 2,3 u nezaopatřeného dítěte; (u nemocného zdravotně postiženého dítěte se tento koeficient zvyšuje). Příspěvek se vyplácí nejdéle do 26 let věku nezaopatřeného dítěte.

Nárok na *dávku za výkon pěstounské péče* náleží pěstounovi, kterému bylo svěřeno dítě do pěstounské péče. Vyplácí se až do zletilosti dítěte, popřípadě do jeho 26 let, je-li nezaopatřen. Výše odměny je stanovena ve výši ceny ŽM jednotlivce za každé svěřené dítě.

Příspěvek při převzetí dítěte má pěstoun, který převzal dítě do své pěstounské péče. Jedná se o jednorázovou dávku a výše se určí podle věku dítěte. Do 6 let věku dítěte činí tato dávka k 1. 1. 2008 8.000,- Kč, od 6 do 15 let je to 9.000,- Kč a od 15 do 26 let 10.000,- Kč.

Nárok na *příspěvek na zakoupení motorového vozidla nebo na opravu* má pěstoun, který má v pěstounské péči alespoň čtyři děti. Výše této dávky činí k 1. 1. 2008 70 % pořizovací ceny vozidla, nejvýše však 100.000,- Kč. Za posledních 10 let nesmí tento příspěvek přesáhnout částku 200.000,- Kč. Pokud pěstoun přestane do 5 let od přijetí příspěvku vykonávat pěstounskou péči z jiných než zdravotních důvodů nebo prodá-li motorové vozidlo, které bylo z této dávky zapláceno, je povinen vrátit přiměřenou část tohoto příspěvku.

Nárok na **porodné** má žena, která porodila dítě nebo otec dítěte, zemřela-li matka při porodu a příspěvek jí tak nebyl vyplacen. Nárok na tuto dávku má také osoba, která převzala dítě, ve stáří do jednoho roku, do své péče. Výše tohoto příspěvku je jednotná pro všechny a činí k 1. 1. 2008 13.000,- Kč na každé narozené dítě.

Další dávkou bylo **pohřebné**. Nárok na tento příspěvek měla osoba, která vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti (dále jen ND) nebo osobě, která byla rodičem ND, a to za podmínky, že zemřelá osoba měla ke dni úmrtí trvalý pobyt na území ČR. Pokud o tuto dávku zažádalo více osob, nárok na ni měla ta osoba, která zažádala jako první. Jednalo se o jednorázovou dávku, která činila 5.000,- Kč.

Další dávkou byl také **příspěvek na školní pomůcky**, který náležel dítěti, které bylo přihlášeno k zápisu k povinné školní docházce a kterému náležel přírůstek na dítě.

Na tento příspěvek měl nárok jen jednou. Výše této dávky činila 1.000,- Kč. Tento příspěvek je od 1. 1. 2008 zrušen.

Stejně jako příspěvek na školní pomůcky, tak i příspěvek na zvýšené životní náklady byl zrušen s účinností k 1. 1. 2008. Jednalo se o nenárokovou dávku, která byla poskytována pověřenými obecními úřady osobám používajícím trvale ortopedické, kompenzační nebo jiné pomůcky na zvýšené výdaje související s jejich používáním a dále pak úplně nebo prakticky nevidomým občanům, kteří byli soustavně pracovně činní, nebo kteří byli poživateli sirotčího důchodu. Tato dávka se neposkytovala osobám, kterým byl přiznán invalidní důchod. Výše tohoto příspěvku činila 200,- Kč měsíčně.

2.5. Sociální pomoc

Sociální pomoc je povinný, zákonem upravený redistributivní systém, ve kterém zákon stanoví osobní rozsah, způsob ověřování potřeby a věcný rozsah. Řeší situace sociální nebo hmotné nouze. Snaží se o zabezpečení základních životních podmínek osob, které se ocitnou v situaci absolutního nedostatku hmotných prostředků, kdy si nejsou sami schopni ani s pomocí rodiny zabezpečit svoje základní životní potřeby. V sociální nouzi je ten člověk, který se o sebe není schopen sám postarat, ať už fyzicky či psychicky. Může jít např. o dlouhodobě nezaměstnané osoby, staré občany, zdravotně postižené, standardní nízkopříjmové a rozvrácené rodiny, občany v krizi, sociálně dezintegrované – drogově závislí, alkoholici, utečenci, bezdomovci apod. Jedná se o snahu navrátit této osobě sociální suverenitu.¹¹

Základními právními předpisy v této oblasti jsou:

- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 110/2008 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánu ČR.

Sociální pomoc má tři formy: pomoc ve stavu hmotné nouze (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc), sociální služby (sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence) a sociální péče.

¹¹ Tröster, P. a kol., 2008.

2.5.1. Pomoc ve stavu hmotné nouze

Hmotná nouze je taková situace (stav), kdy osoba či rodina nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení jejích základních životních potřeb na úrovni, která je ještě přijatelná pro společnost. Z objektivních důvodů si tyto příjmy není schopna sama svým zapříčiněním zvýšit a vyřešit tak tuto svou nelehkou situaci.

Životní minimum (dále jen ŽM) je centrálními státními orgány stanovený nebo uznaný minimální příjem, který slouží jako ochrana před hmotným a sociálním strádáním občana. V České republice se stanovuje hranice životního minima prostřednictvím obecně závazných právních předpisů. ŽM se využívá při poskytování dávek sociální pomoci – ocitne-li se občan ve stavu hmotné nouze, podá žádost příslušnému orgánu státní správy nebo samosprávy. Tento orgán prověří příjmové a majetkové poměry občana a vyplácí mu rozdíl, mezi ŽM a opravdovým příjmem, ve formě opakovaných sociálních dávek po celou dobu trvání hmotné nouze. Od 1.1. 2007 činí ŽM jednotlivce 3.126,- Kč.

„V obecném smyslu se životním minimem rozumí takový soubor statků a služeb, který umožňuje jedinci, rodině nebo domácnosti uspokojovat potřeby v rozsahu, jaký společnost v dané etapě uznává za minimálně nezbytný“.¹²

Při stanovení výše životního minima se využívají dvě metody – absolutní a relativní. Absolutní metoda dokáže přesněji vystihnout reálné potřeby občanů, zato metoda relativní přihlíží k disponibilním společenským zdrojům a bere v potaz sociální spravedlnost a únosnost. Při stanovení jeho výše je také třeba vyhnout se situaci „pasti chudoby“, kdy jsou pro občana výhodnější sociální dávky než samotný pracovní příjem. ŽM nesmí působit demotivačně na pracovní výkon.

Životní minimum plní funkci primární a sekundární. Primární funkce – ŽM zajišťuje dočasnou ochranu před hmotnou a sociální nouzí. Dle funkce sekundární má být kritériem pro adresné poskytování dávek. Výše těchto příspěvků je poskytována v závislosti na poměru skutečného příjmu občana a ŽM odpovídajícího jedince.

¹² Krebs, V. a kol., 2007, str. 131.

Existenční minimum (dále jen EM) je minimální hranice příjmů, která je nezbytná k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb občana na úrovni umožňující přežití. Výše EM činí od 1. 1. 2007 2.020,- Kč.

Základním právním předpisem v této oblasti je zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

Nárok na **příspěvek na živobytí** má osoba, která se nachází ve stavu hmotné nouze a její příjem a příjem společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí. Podmínkou je, že tato osoba není schopna zvýšit svůj příjem vlastním zapříčiněním. Osoby pracující jsou v tomto případě zvýhodňovány nad osobami, které jsou na úřadech práce, které setrvávají pouze na dávkách pomoci v hmotné nouzi. Rozhodným obdobím pro posouzení stavu hmotné nouze, jsou tři kalendářní měsíce předcházející měsíci, ve kterém byla uplatněna žádost o příspěvek na živobytí. Při stanovení částky živobytí jsou základními parametry EM a ŽM. Výše příspěvku na živobytí je stanovena jako rozdíl mezi částkou živobytí osoby či rodiny a jejich příjmem, od kterého se odečtou přiměřené náklady na bydlení. Přiměřené náklady činí 30 % příjmů jednotlivce či rodiny (v Praze 35 %). Příspěvek na živobytí se může poskytovat jak ve formě peněžní, tak ve formě věcné.

Doplatek na bydlení (dále jen DB) je poskytován osobám v hmotné nouzi, kterým po zaplacení nákladů na bydlení nezbude dostatek peněžních prostředků k úhradě jeho živobytí. Podmínkou k získání DB je nárok na příspěvek na bydlení nebo nepřesáhl-li příjem společně posuzovaných osob 1,3 násobek částky živobytí společně posuzovaných osob. Pokud osoba bez vážného důvodu odmítne možnost přiměřeného levnějšího bydlení, nárok na tento příspěvek ztrácí. „Výše doplatku na bydlení za kalendářní měsíc činí rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení připadajících na kalendářní měsíc sníženou o příspěvek na bydlení ze systému SSP náležející za předchozí kalendářní měsíc a částkou, o kterou příjem osoby či osoby a společně posuzovaných osob, zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí, převyšuje částku živobytí“.¹³

Dávkou mimořádné okamžité pomoci se řeší situace, kdy osobě hrozí vážná újma na zdraví, postihla ji mimořádná událost, nemá dostatečné prostředky k úhradě jednorázového výdaje apod.

¹³ Krebs, V. a kol., 2007, str. 281.

2.5.2. Sociální služby

Zákon o sociálních službách zaručuje každému člověku bezplatné sociální poradenství a garantuje bezpečné a profesionální poskytované služby, které jsou přizpůsobené potřebám lidí. Osobám, které jsou v různé míře závislé na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci, poskytuje *příspěvek na péči*. Nárok na dávku má osoba, která potřebuje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc jiné osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti. Náklady na tento příspěvek jsou hrazeny ze státního rozpočtu. O příspěvku rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Mezi sociální služby zahrnujeme sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence. Sociální služby se poskytují v několika formách – může se jednat o služby pobytové, ambulantní či terénní. Pro poskytování sociálních služeb jsou zřizována centra denních služeb, denní stacionáře, týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení, azylové domy, domy na půl cesty, zařízení pro krizovou pomoc, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, noclehárny, terapeutické dílny, centra sociálně rehabilitačních služeb a pracoviště rané péče.¹⁴

Rozlišujeme 2 typy **sociálního poradenství**. Jedná se o základní sociální poradenství (dále jen ZSP) a o odborné sociální poradenství (dále jen OSP). ZSP poskytuje občanům informace, které přispívají k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Poskytovatelé sociálních služeb mají povinnost zajistit činnost tohoto poradenství. OSP se poskytuje se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob, a to např. v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí, poradnách pro osoby se zdravotním postižením. Do oblasti odborného poradenství spadá také půjčování kompenzačních pomůcek.

Služby sociální péče slouží jako pomoc osobám k zajištění jejich fyzické a psychické soběstačnosti. Jejím cílem je umožnit těmto občanům zapojení do běžného života společnosti, a to v co nejvyšší možné míře. Těmto osobám zajišťuje důstojné zacházení.

Mezi služby sociální péče patří *osobní asistence*. Jedná se o terénní službu, která je poskytována osobám se sníženou soběstačností z důvodu vysokého věku či zdravotního

¹⁴ <http://portal.mpsv.cz>

postižení apod. Těmto osobám se poskytuje např. pomoc při osobní hygieně; při zajištění stravy; při zajištění chodu domácnosti; výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti; pomoc při uplatňování práv; obstarávání osobních záležitostí atd.

Další službou sociální péče je *pečovatelská služba*. Jedná se o terénní či ambulantní službu, která je poskytována osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

Tísňová péče je terénní služba, prostřednictvím které se zajišťuje nepřetržitá distanční hlasová a elektronická komunikace s osobami, které jsou vystaveny stálému vysokému riziku ohrožení zdraví nebo života v případě náhlého zhoršení zdravotního stavu či schopností.

Průvodcovské a předčitatelské služby jsou ambulantní nebo terénní službou. Pomáhají osobám s vysokým věkem či se zdravotním postižením v oblasti orientace nebo komunikace, vyřídit si vlastní záležitosti osobně. Jedná se o zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Dalším typem služeb sociální péče je *podpora samostatného bydlení*, která se poskytuje osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Jedná se o terénní službu.

Odlehčovací služby jsou pobytové, ambulantní či terénní služby, jejichž cílem je umožnit pečující osobě nezbytný odpočinek. Patří zde např. pomoc při osobní hygieně, poskytnutí stravy, poskytnutí ubytování, sociálně terapeutické činnosti apod.

Mezi služby sociální péče řadíme také *centra denních služeb, denní stacionáře, týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení a sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče*.

Služby sociální prevence napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, své návyky a svůj způsob života, který vede ke konfliktu se společností. Hlavním cílem služeb sociální prevence je napomáhat lidem

překonávat jejich nepříznivé sociální a životní situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů (sociálně-patologických jevů). Sociálněpreventivní aktivity se uskutečňují jak na celostátní, tak regionální či místní úrovni. V posledních letech došlo k výraznému posílení počtu sociálních pracovníků, kteří se orientují na práci s mládeží.

Mezi služby sociální prevence patří raná péče, telefonická krizová pomoc, tlumočnické služby, azylové domy, domy na půl cesty, kontaktní centra, krizová pomoc, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, noclehárny, služby následné péče, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, sociálně terapeutické dílny, terapeutické komunity, terénní programy a sociální rehabilitace.

2.5.3. Sociální péče

Dávky sociální péče jsou poskytovány v oblastech péče o rodinu a děti; péče o těžce zdravotně postižené občany a staré občany; péče o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc; péče o občany společensky nepřizpůsobené; poskytování bezúročných půjček a pečovatelské služby. Podmínky, za kterých se poskytují tyto dávky jsou upraveny ve vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí ČR č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.¹⁵

Jednorázové příspěvky na opatření zvláštních pomůcek jsou jednorázovou, nenárokovou dávkou, které poskytuje obecní úřad obcí s rozšířenou působností. Náleží občanovi, který je těžce zdravotně postižený, na opatření pomůcky, kterou potřebuje k odstranění, zmírnění nebo překonání následků svých postižení. Příspěvek se vyplácí ve výši, která umožňuje opatření pomůcky v základním provedení. Maximální výše příspěvku je uvedena v příloze č. 1.

Příspěvek na úpravu bytu je jednorázová, nároková dávka sociální péče. Poskytuje ji obecní úřad obce s rozšířenou působností. Dávka je poskytována občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí omezujícími ve značném rozsahu jejich pohyblivost, dále pak prakticky nebo úplně nevidomým občanům, rodičům nezaopatřeného

¹⁵ vyhláška č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánů ČR

dítěte, staršího 3 let, který má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo je úplně nebo prakticky nevidomý a neslyšícím občanům a rodičům neslyšícího nezaopatřeného dítěte (pouze pro potřebu instalace potřebné zvukové nebo světelné signalizace). Výše příspěvku může být poskytnuta až do výše 70 % prokázaných nákladů. V potaz se zde berou příjmy a majetkové poměry občana a jeho rodiny. Nejvyšší možná poskytnutá dávka činí k 1. 1. 2008 50.000,- Kč nebo 100.000,- Kč u příspěvku na stavební úpravy spojené s instalací výtahu, který je poskytován z důvodu, že nelze použít šikmou schodišťovou plošinu. Příspěvek lze poskytnout i formou zálohy.

Příspěvek na zakoupení motorového vozidla a příspěvek na celkovou opravu motorového vozidla je jednorázová, obligatorní dávka sociální péče, kterou poskytuje obecní úřad obce s rozšířenou působností. Poskytuje se osobě, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí a rodičům nezaopatřeného dítěte, staršího 3 let, s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí. Dávka se poskytuje na období pěti let. Výše příspěvku je závislá na majetkových poměrech žadatele a osob považovaných podle zákona o důchodovém pojištění za osoby jemu blízké, které s ním žijí v domácnosti. Výše příspěvku na zakoupení motorového vozidla činí nejvýše 100.000,- Kč a výše příspěvku na celkovou opravu motorového vozidla nejvýše 60.000,- Kč. Součet těchto příspěvků spolu s příspěvkem na zvláštní úpravu motorového vozidla nesmí v období 10 po sobě jdoucích let překročit částku 200.000,- Kč.

Příspěvek na zvláštní úpravu motorového vozidla je jednorázová, obligatorní dávka. Poskytuje ho obecní úřad obce s rozšířenou působností. Je poskytován občanu s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí. Podmínkou je, že žadatel sám řídí motorové vozidlo a díky svému zdravotnímu postižení tuto zvláštní úpravu motorového vozidla potřebuje. Výše této dávky se poskytuje v plné výši takovéto úpravy.

Příspěvek na provoz motorového vozidla je jednorázová, nároková dávka sociální péče. Dávka se poskytuje na období kalendářního roku, prostřednictvím obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Výše příspěvku pro těžce zdravotně postižené občany III. stupně činí 4.200,- Kč u jednostopého vozidla a 9.900,- Kč u ostatních vozidel, dále pak pro těžce zdravotně postižené občany II. stupně 2.300,- Kč a 6.000,- Kč. Pokud občan splňuje podmínky pro poskytování více příspěvků, snižuje se výše každého dalšího příspěvku o 420,- Kč u jednostopého vozidla a o 2.124,- Kč u ostatních vozidel.

Příspěvek na individuální dopravu je jednorázová, nároková dávka sociální péče. Poskytuje ji obecní úřad obce s rozšířenou působností. Dávka se poskytuje, občanu s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, občanu úplně nebo prakticky nevidomému a rodiči nezaopatřeného dítěte, které je léčeno na klinice fakultní nemocnice pro onemocnění zhoubným nádorem nebo hemoblastou, za podmínky, že se pravidelně individuálně dopravuje, nevlastní motorové vozidlo a nedopavuje se motorovým vozidlem, na jehož provoz je přiznán příspěvek. Dávka se poskytuje na období jednoho kalendářního roku a činí 6.500,- Kč.

Příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu je opakující se, obligatorní dávka sociální péče. Tuto dávku poskytuje, pověřený obecní úřad, občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí a občanům úplně nebo prakticky nevidomým, pokud užívají bezbariérový byt. Výše této dávky činí 400,- Kč měsíčně.

Příspěvek na úhradu za užívání garáže je opakující se, nenároková dávka sociální péče. Poskytuje ji pověřený obecní úřad. Nárok na ni mají občané s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí a občané úplně nebo prakticky nevidomí, za podmínky, že užívají bezbariérový byt. Výše této dávky činí až 200,- Kč měsíčně.

Příspěvek úplně nebo prakticky nevidomým občanům je opakující se, nenároková dávka sociální péče. Je poskytována prostřednictvím pověřeného obecního úřadu. Nárok na dávku má úplně nebo prakticky nevidomá osoba, která vlastní vodícího psa. Příspěvek je určen na krmivo pro tohoto psa. Výše dávky činí 800,- Kč měsíčně.

Mimořádné výhody pro těžce zdravotně postižené občany poskytuje obecní úřad obce s rozšířenou působností. Tyto výhody se poskytují občanům starším jednoho roku s těžkým zdravotním postižením, které podstatně omezuje jejich pohybovou nebo orientační schopnost. Postižení může být I., II. nebo III. stupně. Zdravotní stav občana posuzuje lékař úřadu práce na žádost úřadu. Těmto zdravotně postiženým osobám jsou přiznány průkazy TP, ZTP nebo ZTP/P. Konkrétní výhody jsou uvedeny v příloze č. 2.

Bezüročné půjčky poskytuje obecní úřad obce s rozšířenou působností. Na tuto půjčku mají nárok ti občané, kteří splňují podmínky pro přiznání příspěvku na zakoupení motorového vozidla. Výše půjčky činí až 40.000,- Kč a poskytuje se na dobu 5 let. Jedná se o nenárokovou formu pomoci.

3. CHARAKTERISTIKA MĚSTA JESENÍK

Jeseník je malebné horské lázeňské město ležící v severní části Olomouckého kraje. Nachází se na rozhraní Rychlebských hor a Hrubého Jeseníku. Město Jeseník je situováno v nadmořské výšce 432 m a jeho rozloha činí 38,22 km². K 3.10. 2008 mělo 12.292 trvale žijících obyvatel, z toho 5.743 mužů a 6.549 žen.

Tabulka č. 3.1: Přehled počtu obyvatel dle věku

VĚK	POČET OBYVATEL
0 – 15	1 245
15 – 60	8 737
60 A VÍCE	2 310

Zdroj: Matrika Jeseník (vlastní zpracování), 3. 10. 2008

Jeseník je znám především jako turistické město. Na své si přijdou nejen milovníci letních a zimních sportů, jako je např. turistika, cykloturistika, běžecké nebo sjezdové lyžování, ale také ti, kteří si chtějí hlavně odpočinout. Mohou zde využít celou škálu procedur a služeb, které jim nabízí Priessnitzovy léčebné lázně.

3.1. Samospráva

Samosprávu¹⁶ města Jeseník tvoří zastupitelstvo a rada. Nejvyšším orgánem města je zastupitelstvo města, které je složeno z 25 členů. V čele zastupitelstva stojí starosta pan Mgr. Petr Procházka. Členové zastupitelstva jsou voleni z řad zástupců jednotlivých politických stran. ODS a ČSSD má v zastupitelstvu po šesti členech, Sdružení nezávislých – Nový impuls pro rozvoj Jesenicka má čtyři členy, Stranu zelených zastupují tři členové a SNK Evropští demokraté, KDU-ČSL a KSČM je zastoupena dvěma členy. Zastupitelstvo zřizuje finanční a kontrolní výbor.

Dalším orgánem je městská rada, která má 7 členů. Tři členové zastupují politickou stranu ODS a zbylé strany – Sdružení NV, NK, Strana zelených, SNK Evropští demokraté a KDU-ČSL jsou zastoupeni jedním členem. Rada města zde zřizuje jednotlivé komise, a to: bytovou, dopravní, pro občanské záležitosti, pro rodinu a sociální věci,

¹⁶ www.mujs.cz

výchovně-vzdělávací, pro rozvoj města, pro cestovní ruch a lázeňství, pro prevenci kriminality a hodnotitelskou komisi. Jeseník je obec s rozšířenou působností.

3.2. Historie a současnost

Vývoj města¹⁷ Jeseník se datuje od 2. poloviny 13. století. Město Jeseník leží na soutoku řek Bělé a Staříče. Díky šterkovitým, které zde tyto řeky vytvořily, začali osadníci toto město od roku 1260 nazývat Frývaldov (Frei vom Walde). Ve 14. století trpělo město nájezdy loupeživých rytířů, z této doby se také datují důležité zmínky o hamrech¹⁸, které se vyskytují v blízkosti města. Těžba zlata, stříbra a železné rudy vynesla městu roku 1506 horní statut.

V průběhu 19. století docházelo k rozvoji města. Jeseník byl znám svou manufakturou na výrobu jemného prádla jak v Evropě tak v zámoří. Významnou osobností z této doby byl Vincenc Priessnitz, který vybudoval v Gräfenberku nad Jeseníkem řadu lázeňských objektů. Svou vodoléčbou získal obdiv nejen v Evropě ale i v Americe. Roku 1850 se stal Jeseník sídlem okresního hejtmantství, které spravovalo oblast od Zlatohorska po Javornícko. Rostoucí význam města vyvolal také růst populace. Od roku 1836 do roku 1930 stoupl počet obyvatel téměř o 6.000. V této době zde žilo 8.261 obyvatel.

Ve 20. století bylo Jesenícko postiženo první světovou válkou, při níž zahynulo 185 lidí. K další ztrátě na lidských životech došlo při Frývaldovské stávce, kdy se dělníci vzbouřili proti stávajícímu režimu. Pochodující davy byly střelbou rozehnány. V průběhu roku 1946 došlo kvůli dohodě, která byla uzavřena na Postupimské konferenci, k odsunu Němců z pohraničních oblastí.

Od května 1945 začalo nové období v dějinách města Jeseníku. Došlo k radikálním změnám sociálních i národnostních podmínek. Bylo zničeno mnoho kulturních památek. Až v 90. letech se situace obrátila k lepšímu. Změnila se celková tvář města, vznikly nové obchody, podniky a zachránily se i některé kulturní památky. 1.1. 1996 vznikl oficiálně okres Jeseník, který zahrnuje celkem 24 obcí.

Během posledních 10 let dochází především k pořádání různých kulturních a společenských akcí. Významnou událostí města Jeseník v roce 1996 byla návštěva

¹⁷ www.jesenik.org

¹⁸ Hamr je kovářská dílna, jejíž součástí jsou stroje poháněné vodním kolem.

tehdejšího předsedy vlády Václava Klase. Z kulturních událostí můžeme zmínit např. druhý ročník Varhanního festivalu, jehož pořadatelem byla Základní umělecká škola, firma HARD a město Jeseník.

Od roku 1997 se každoročně koná Rallye Revíz, což je mezinárodní soutěž pro posádky záchranných služeb. V tomtéž roce byla také podepsána rámcová dohoda o vytvoření česko-polského Euroregionu Praděd. Tento rok se zapsal také do „černé kroniky“ Priessnitzových léčebných lázní poté, co došlo k výbuchu ve foyeru sanatoria. Lázním vznikla velká škoda na majetku, avšak největší ztrátou bylo zničení památného obrazu Vincence Priessnitze. Ani pro samotné město nebyl tento rok příliš přívětivým. Jeseník byl postižen povodněmi. Řada křižovatek byla zatopena a spousta mostů stržena. Armáda České republiky pomáhala při odstraňování škod způsobených těmito záplavami.

Od roku 1998 se zde pořádá Memoriál Marty Jurkové v mažoretkovém sportu. Znamou kulturní akcí je také Schubertova soutěž pro klavírní dua, na kterou se každoročně sjíždějí výborní klavíristi z celého světa, aby porovnali své schopnosti a zkušenosti s ostatními hudebníky.

V roce 1999 proběhly oslavy 200. výročí narození Vincence Priessnitze, zakladatele místních lázní a jako v předchozích letech se konalo množství společenských a kulturních akcí jako je např. Jesenický nuget či Revival fest.

„V roce 2000 se v Jeseníku konal Národní festival smyčcových orchestrů České republiky, mezinárodní soutěž smyčcových orchestrů Archi Jeseník 2000, které se zúčastnily orchestry z Maďarska, Polska, Chile, Finska a Německa“.¹⁹ Z kulturních akcí můžeme zmínit XI. ročník Schubertovy soutěže pro klavírní dua. Místní autoři vydali Čítanku z Jesenicka a došlo k podepsání partnerské smlouvy s německým městem Neuburg an der Donau.

Rok 2001 nebyl příliš bohatý na významné události. Z kulturních akcí, které se v tomto roce konaly, můžeme zmínit např. Rallye Revíz, Zahájení lázeňské sezóny či Mokrý tričko.

V roce 2002 byly podepsány další 2 smlouvy s partnerskými městy, a to s polským městem Glucholazy a se slovenským městem Bojnice. Byly uspořádány různé benefiční koncerty a další akce na pomoc Praze, která byla v tomto roce postižena

¹⁹ www.jesenik.org

povodněmi. Již tradičně se konal festival dechových hudeb, z kulturní nabídky můžeme dále také zmínit varhanní festival.

V roce 2003 došlo k transformaci státní správy, byla zřízena detašovaná pracoviště Olomouckého kraje. V souvislosti s Rally Rejvíz se konal mezinárodní seminář Rescue 2004 v lázních, který byl zaměřen na téma terorismus a boj s ním. Svou návštěvou poctili město Jeseník dva prezidenti České a Polské republiky – Václav Klaus a Aleksandr Kwasniewký. V tomto roce byla vydána také řada publikací, zde můžeme zmínit např. „Legionáři okresu Jeseník“, „Pečeti a znaky obcí na Jesenicku“ či „Děti neklidné Evropy“ atd.

V roce 2004 se konalo I. sochařské sympozium, které navazovalo na dávnou tradici kamenictví Jesenicka. Této akce se zúčastnili nejen studenti z České republiky, ale také ze Slovenska či Polska. Spisovatel Tomáš Knopp vydal knihu „Předkládám na vědomí“, která zachycuje události na Jesenicku v letech 1945 – 1948.

V roce 2005 se konalo mnoho kulturních a společenských akcí. Za zmínku stojí Mezinárodní Schubertova soutěž pro klavírní dua, Hry bez hranic pro družstva partnerských měst či Zrcadlo času za účasti historických souborů. Pro podporu turismu se začalo budovat nové multifunkční centrum u Hotelu Slovan.

Rok 2006 se do historie města Jeseník zapsal především krutou zimou, kdy bylo nutné požádat o pomoc vojenskou posádku 156. praporu z Olomouc, aby pomohla vyvážet desítky tun sněhu z centra města a umožnila tak bezpečný průjezd sanitním a požárním vozům. Došlo ke sloučení třech základních škol a vznikla tak jedna Základní škola Jeseník. Byla také zahájena celková rekonstrukce silnice přes Červenohorské sedlo v okrese Jeseník.

V roce 2007 navštívil město Jeseník po čtyřech letech opět prezident republiky Václav Klaus. Došlo k opravě a znovuotevření Hotelu Slovan a spolu s ním také k otevření nového multifunkčního centra – centra obchodu a služeb Alcron. Konala se zde spousta společenských akcí. Můžeme zmínit např. již XV. ročník Schubertovy soutěže pro klavírní dua či XI. ročník Rallye Rejvíz, v rámci kterého se uskutečnil první ročník soutěže Zlaté sluchátko pro dispečery obsluhující tísňové linky 155.

V roce 2008 došlo k rekonstrukci fotbalového stadionu a bylo vystavěno nové fotbalové hřiště s umělým povrchem. Ze společenských akcí můžeme uvést např. Varhanní festival či Memoriál Marty Jurkové.

3.3. Priessnitzovy léčebné lázně

Když se řekne město Jeseník, téměř každému se zcela jistě v této souvislosti vybaví také Priessnitzovy léčebné lázně²⁰, které jsou s tímto městem bezpochyby spjaty. Priessnitzovy zábaly jsou známé nejen v České republice ale i v zahraničí. Lidé sem přijíždí nejen kvůli rekonvalescenci, ale i kvůli relaxaci a odpočinku. Jelikož je Jeseník turistické město, velké množství příjmů plynou městu právě z turismu. Priessnitzovy léčebné lázně jsou jedním z hlavních důvodů, proč lidé do našeho města přijíždí.

V malebném údolí sevřeném masívem Rychlebských hor a Hrubého Jeseníku leží město Jeseník. Nad ním se ve výšce 620 m tyčí světoznámé lázně Jeseník, které zde roku 1824 založil prostý sedlák Vincenc Priessnitz (1799 – 1851).

Léčivé účinky vody zkoušel Vincenc Priessnitz nejdříve sám na sobě. Výsledky léčby byly neuvěřitelné. Lidé se na něho obraceli s vykloubenýma rukama a nohama, s krevními výrony a se zlomeninami. Postupem času začal léčit i revmatismus, dnu, ochrnuté údy, neduhy jater, žaludku, venerické choroby a rakoviny.

Pacientů, kteří přijížděli do jesenických lázní, neustále přibývalo. Kapacita stávajícího komplexu byla nedostačující, proto byla v roce 1910 postavena hlavní budova – Priessnitzovo sanatorium. S celkovým počtem 300 pokojů, „patřila k největším svého druhu na světě vůbec“²¹.

V současné době se zde léčí především neuropsychiatrické nemoci, nemoci způsobné otravou těžkými kovy a nemoci dýchacích cest. K léčení se používá nejen vodoléčba, ale také elektroléčba, tělocvik, léčebná výživa a medikamentózní léčba.

Po pádu komunistické moci v roce 1989 jsou jesenické lázně zprivatizovány a stává se z nich akciová společnost – Priessnitzovy léčebné lázně a.s.

²⁰ www.jesenik.org

²¹ www.jesenik.org

3.4. Nestátní neziskové organizace

Město Jeseník vydává ze svého rozpočtu nemalé finanční prostředky na sociální výdaje. Velké množství těchto prostředků jde právě především na provoz nestátních neziskových organizací.

Nestátní neziskové organizace (dále jen NNO) jsou subjekty, jejichž hlavním cílem je dosažení přímého užitku prostřednictvím předem vymezené produkce, služby nebo distribuce statků.

Financování NNO má vícezdrojový charakter. Jedná se o finance z veřejných a neveřejných zdrojů. Systém veřejného financování NNO má vysoce centralizovaný charakter. Část veřejných finančních prostředků plyne do neziskového sektoru prostřednictvím regionálních orgánů a zbytek je rozdělován centrálními orgány. Mezi finance z neveřejných zdrojů zahrnujeme sbírky, vlastní příjmy, dary, sponzorské příspěvky a zahraniční zdroje. Sbírkový tvoří významnou část příjmů, jejich výnos je relativně vysoký a stálý. Samostatná výdělečná činnost NNO je většinou nízká. Jedná se především o tržby za vlastní výkony a vlastní služby.

3.4.1. Nestátní neziskové organizace zajišťující sociální služby

Město Jeseník poskytuje ze svého rozpočtu finanční příspěvky na provoz 10 NNO zajišťujících sociální služby občanům města. Mezi organizace přijímající příspěvky z městského rozpočtu patří: Boétheia – společenství křesťanské pomoci, Diakonie ČCE Travná, Charita Javorník, Zahrada 2000 o.s., Centrum pro zdravotně postižené Olomouckého kraje o.s., Virtus o.s. Jeseník, Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých Jeseník, Darmoděj o.s. Jeseník, Hospic na Sv. Kopečku a Tyflocentrum. Další organizací, které jsou poskytovány příspěvky podle stejných pravidel z rozpočtu odboru sociálních věcí a zdravotnictví města Jeseník, je Krteček Jeseník. Do roku 2007 byly poskytovány také příspěvky organizaci Tulip o.s., která však v současné době svou činnost pozastavila.

Boétheia Jeseník o.s. je organizace, která byla založena v roce 1994 křesťanskými církvemi působícími v Jeseníku. Jejím hlavním cílem je poskytování sociálních služeb lidem bez domova, lidem ohroženým sociálním vyloučením a pomoc lidem znevýhodněným. K 1. 1. 2009 má registrováno 5 sociálních služeb: Azylový dům (dále jen AD) pro muže,

AD pro matky s dětmi, Noclehárnu pro muže, Noclehárnu pro ženy a Denní centrum. Město Jeseník poskytuje příspěvky na provoz AD pro muže a AD pro matky s dětmi.²²

AD pro muže poskytuje své služby osobám bez přístřeší a osobám v krizi ve věkové skupině mladí dospělí 19 – 26 let a dospělí 27 – 64 let. Kapacita tohoto zařízení je 48 osob. Služby jsou poskytovány 2 způsoby a to prostřednictvím AD pro muže a jednak jsou také pro klienty zřízeny 3 byty o celkové kapacitě 10 lůžek. Mezi základní činnosti AD pro muže patří: poskytování stravy nebo pomoc při zajišťování stravy, poskytnutí ubytování a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Dále poskytuje pomoc psychoterapeuta, pedagoga, lékaře, k dispozici dává také starší ošacení.

AD pro matky s dětmi poskytuje své služby matkám s dětmi v nepříznivé životní situaci. Kapacita tohoto zařízení je 15 osob. Základní činnosti, které poskytuje AD pro matky s dětmi, jsou shodné s činnostmi, které poskytuje AD pro muže. Mimo jiné zajišťuje i vzdělávací činnosti, volnočasové aktivity a další péči o děti. Její služby jsou určeny pro seniory, lidem s postižením, lidem v obtížné životní situaci a umírajícím.

Diakonie ČCE Travná organizuje, zajišťuje a poskytuje ve svých zařízeních sociální, zdravotní, pedagogickou a pastorační péči lidem, kteří se v důsledku věku, zdravotního postižení, nemoci, osamocení či ohrožení dostali do nepříznivé životní situace. Město Jeseník poskytovalo příspěvky na provoz Chráněného bydlení (dále jen CHB) pro mládež z výchovných ústavů a dětských domovů. Mezi základní činnosti, které CHB poskytuje patří: zajišťování stravy; poskytnutí ubytování; pomoc při zajištění chodu domácnosti; výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti; sociálně terapeutické činnosti; pomoc při uplatňování práv apod.²³ Diakonie ČCE Travná již nemá registrované chráněné bydlení, přešli na režim startovacích bytů, o které mají v plánu rozšířit kapacitu domu na půl cesty.

Charita Javorník pomáhá těm, kteří se ocitnou v jakékoliv sociální nouzi, lidem bez rozdílu národnosti, náboženství nebo barvy pleti, věnuje se chudým, opuštěným, nemocným, starým, tělesně, mentálně a jinak postiženým. Své poslání uskutečňuje pomocí svých služeb se zaměřením především na seniory a zdravotně postižené. Charita Javorník pro plnění svého poslání zřídila 6 středisek: Domov pokojného stáří (dále jen DPS)

²² <http://boetheia.eu>

²³ <http://www.diakoniecce.cz>

sv. Hedviky, DPS sv. Františka, Charitní ošetrovatelskou a pečovatelskou službu, Denní stacionář Šimon a Charitní vývařovnu AVE. Příspěvky z rozpočtu města dostává DPS sv. Hedviky, DPS sv. Františka a Denní stacionář Šimon.²⁴

DPS sv. Hedviky se nachází v obci Vidnava. Tvoří zázemí pro komplexní péči o seniory, zdravotně postižené a osoby ve složité životní situaci. Kapacita tohoto zařízení je 49 klientů.

DPS sv. Františka se nachází ve městě Javorník a slouží ke stejnému účelu jako DPS sv. Hedviky. Kapacita zařízení je 24 lůžek.

Denní stacionář Šimon v Jeseníku poskytuje své služby osobám s mentálním a kombinovaným postižením ve věku od 6 let, horní věková hranice není omezena. Snaží se o dosažení co největší samostatnosti uživatelů prostřednictvím výchovných, vzdělávacích a aktivizačních činností; získávání a rozšiřování znalostí a dovedností uživatelů služeb; pomoc rodině uživatele v celodenní péči apod. Kapacita zařízení je 10 – 20 klientů dle stupně postižení.

Zahrada 2000 o.s. vzniklo v roce 1998 pro potřeby zdravotně hendikepovaných, především duševně nemocných lidí. Jeho hlavním posláním je pomáhat duševně nemocným lidem navrátit a začlenit se zpět do života. Služeb tohoto sdružení mohou využívat všichni dospělí lidé, kteří se z důvodu duševního onemocnění ocitli v sociální izolaci a nejsou schopni obstat v běžném životě či v zaměstnání bez pomoci druhých. Klientům jsou poskytovány tyto služby: sociální rehabilitace; terapeutické dílny; vzdělávací kurzy, terapie a další volnočasové aktivity. Město Jeseník přispívá ze svého rozpočtu na provoz Rehabilitačního centra, kde jsou poskytovány služby sociální rehabilitace a sociálně terapeutických dílen.²⁵

Centrum služeb pro zdravotně postižené Jeseník slouží především jako poradenské centrum pro zdravotně postižené občany. Těmto občanům je zde poskytováno bezplatné sociálně právní poradenství, odborné poradenství při výběru kompenzačních pomůcek atd. Dále se zaměřují na prodej drobných pomůcek pro sluchově postižené nebo také na konzultace při bariérových úpravách. Své služby rozšířili o telefonickou krizovou pomoc. Také této organizaci je poskytován příspěvek na provoz z městského rozpočtu.²⁶

²⁴ <http://www.javornik.charita.cz>

²⁵ <http://www.zahrada2000.cz>

²⁶ <http://www.czp-ok.estranky.cz>

Virtus o.s. Jeseník zahájilo svou činnost v roce 2000. Jedná se o nízkoprahové zařízení pro děti a mládež ze sociálně znevýhodněného prostředí, ohrožené sociálně patologickými jevy. Hlavním cílem je nabídnout svým klientům podmínky ke smysluplnému trávení jejich volného času a najít každému z nich účinné metody a prostředky, které jim pomohou k hlubšímu sebepoznání a nasměrování do oblasti trvalého sebeuplatnění ve společnosti.

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých Jeseník poskytuje svým klientům sociálně poradenskou službu; zajišťování a nácvik použití kompenzačních pomůcek; předčitatelskou službu; zájmovou činnost; průvodcovskou službu, doprovod na jednání na úradech, k lékařům apod. Jedná se o denní centrum.

Darmoděj o.s. Jeseník je organizace, jejímž hlavním cílem je snižování vzniku sociálního vyloučení a pomoc k sociálnímu začlenění svým klientům. Mezi sociální služby, které toto sdružení poskytuje patří: K – centrum, Restart, 4. lístek, Babylon a Program primární prevence. Město Jeseník přispívalo do roku 2008 ze svého rozpočtu na provoz K – centra a 4. lístku.²⁷ Od roku 2009 přispívá na všechny sociální služby, které tato organizace poskytuje.

K – centrum Darmoděj poskytuje služby uživatelům omamných a psychotropních látek, ale věnuje se také zároveň sociálně patologickým jevům. Mezi služby K – centra patří: navazování prvních kontaktů, krizová intervence, odborná sociální prevence, odborná poradenská služba, výměnný program jehel a stříkaček, monitorování drogové scény, motivační trénink, poradenství pro rodiče, zprostředkování detoxu a léčby, informační servis o drogové problematice, terénní program, práce s rodinou atd.

4. lístek je nízkoprahové centrum pro děti a mládež ohrožených sociálně patologickými jevy. Poskytuje bezpečné prostředí dětem a mladistvým k rozvoji jejich kreativity a osobnosti. Pomáhají svým uživatelům v těžkých životních situacích a při řešení jejich nesnází.

Hospic na Sv. Kopečku je zdravotnické zařízení, které poskytuje péči nemocným (převážně onkologicky) v terminálním stádiu nemoci. Kapacita tohoto zařízení je 30 lůžek.²⁸

²⁷ <http://www.darmodej.cz>

²⁸ <http://www.acho.caritas.cz/hospic>

Tyflocentrum, pracoviště Jeseník poskytuje poradenství, kompenzační pomůcky a programy pro nevidomé a slabozraké. Pomáhá lidem s těžkým postižením zraku zvyšovat kvalitu jejich života. Cílem je vést klienta k samostatnosti a nezávislosti, ke zkvalitnění života a zlepšování životních podmínek, k rozšiřování možností pracovního uplatnění atd.²⁹

Tulip o.s. je rehabilitační centrum pro osoby s duševním onemocněním. Realizuje projekt výstavby a provozu turistických ubytovacích zařízení zaměstnávajících hendikepované spoluobčany. Projekt „Bungalovy Jeseník“, který tato organizace realizovala, byl nekomerční aktivitou, která navazovala na dlouholetou spolupráci českých neziskových organizací Jesenicka s holandskými partnery v oblasti péče o duševně nemocné spoluobčany. Tento projekt však nebyl zrealizován.³⁰

Krteček Jeseník je mateřské centrum, které provozuje klubovou činnost pro rodiny s dětmi předškolního věku. Vzniklo v roce 2001. Programy, které toto centrum zajišťuje, umožňuje matkám s malými dětmi vyjít z izolace, kam se díky celodenní péči o dítě dostávají. Hlavním cílem je vzájemná pomoc, předávání zkušeností, vzdělávání a využívání vlastních schopností. Centrum pomáhá matkám udržovat svou profesní orientaci a posiluje jejich sebevědomí.³¹

3.5. Komunitní plánování sociálních služeb

Komunitní plánování³² je metoda, která umožňuje zpracovávat rozvojové materiály pro různé oblasti veřejného života takovým způsobem, který by odpovídal místním specifikům i potřebám jednotlivých občanů. Jedná se o proces zajišťování potřeb a zdrojů a hledání nejlepších řešení v oblasti sociální. Důležitým znakem je zapojení všech lidí, kterých se tato zpracovaná oblast týká; dialog a vyjednávání a dosažení výsledků, které jsou přijaty a podporovány většinou účastníků. Hlavním cílem komunitního plánování je posilování sociální soudržnosti komunity a podpora sociálního začleňování a předcházení sociálnímu vyloučení jednotlivců a skupin.

Hlavním přínosem pro město je zvýšení míry zapojení občanů do dění obce; objevování nových lidských a materiálních zdrojů; sdružování stávajících zdrojů a zvyšování

²⁹ <http://www.tyflocenrum.cz>

³⁰ <http://www.tulip.cz>

³¹ <http://www.krtecekjesenik.cz>

³² <http://www.mujes.cz>

efektivity jejich využití; zvýšení dostupnosti a kvality sociálních služeb a rozšíření jejich nabídky; zvýšení efektivity investovaných finančních prostředků.

Mezi hlavní principy komunitního plánování patří: partnerství mezi všemi účastníky, kdy jejich potřeby a cíle mají stejnou váhu; nikdo z účastníků nesmí být vyloučen ani diskriminován; hledání nových lidských a finančních zdrojů, např. spolupráce s podnikateli, práce dobrovolníků a domácích pečovatelů. Důležité také je zajištění rovného přístupu k informacím uvnitř řídicí struktury a zajištění předávání informací veřejnosti. Prohloubení spolupráce mezi všemi účastníky přináší lepší nabídku sociálních služeb.

Komunitní plánování sociálních služeb (dále jen KPSS) na Jesenicku započalo již v roce 2003 zapojením se do projektu Olomouckého kraje prostřednictvím NNO EPICO. Hlavním cílem bylo šíření principů KPSS prostřednictvím médií a získávání informací pro samotnou realizaci projektu.

1. 1. 2006 se město Jeseník oficiálně zapojilo jako partner do projektu „Podpora realizace komunitního plánování sociálních služeb v Olomouckém kraji“ a získalo podporu od Rady Svazu měst a obcí Jesenicka (dále jen SMOJ).

Proces komunitního plánování byl ukončen přijetím dokumentu s názvem „Komunitní plán sociálních služeb na Jesenicku na období let 2007 až 2010“ zastupitelstvem města Jeseník dne 14. 6. 2007. Tento dokument poté schválilo také všech 24 obcí bývalého okresu Jeseník. V březnu roku 2008 se přešlo do fáze realizační, ve které mělo dojít k uskutečňování opatření, která byla v komunitním plánu stanovena jako prioritní pro udržení a rozvoj sociálních služeb v regionu.

3.5.1. Realizace komunitního plánu

Při přechodu do realizační fáze bylo potřeba stabilizovat strukturu pracovních skupin, jelikož po sestavení komunitního plánu došlo k odchodu několika členů z těchto skupin. Tuto situaci se však brzy podařilo vyřešit a díky tomu se mohlo dále pracovat na realizaci naplánovaných opatření. Celkem byly vytvořeny tři pracovní skupiny a to „Pracovní skupina zdravotně postižených osob a osob zdravotně znevýhodněných“, „Pracovní skupina senioři“ a „Pracovní skupina vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením“, jak také můžete vidět v následující tabulce.

Organizační struktura KPSS

Zastupitelstvo města Jeseník; SMOJ

Rada města Jeseník

Komise pro rodinu a sociální věci Jeseník

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Jeseník

Řídící skupina komunitního plánování sociálních služeb Jesenicka

Pracovní skupina zdravotně postižených osob a osob zdravotně znevýhodněných

Pracovní skupina senioři

Pracovní skupina vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením

Zdroj: www.mujs.cz, 2009

Důležitým prvkem při realizaci komunitního plánu je nutnost stanovení systému monitorování. Bylo potřeba zpracovat systém monitoringu pro rozvojové cíle, které popisují chybějící sociální služby a jejich zajištění. Proto byla vytvořena „Pravidla pro tvorbu realizačního plánu“, která slouží k vytvoření podkladů, pomocí nichž bude kontrolováno naplňování jednotlivých opatření, která vychází z komunitního plánu. Dalším krokem bylo vytvoření „Pravidel pro tvorbu monitorovacího plánu“. Nezbytné bylo také zpracování „Pravidel pro přijímání změn v Komunitním plánu sociálních služeb na Jesenicku na období let 2007 až 2010“, a to z toho důvodu, že lze v průběhu času předpokládat změny ve struktuře stávajících poskytovatelů a jejich služeb či objevení se akutní potřeby, kvůli které je nutnost doplnění primárních cílů pro rozvoj sociálních služeb.

V rámci naplňování komunitního plánu se v únoru 2008 uskutečnilo první setkání všech poskytovatelů sociálních služeb, na kterém byli informováni o stavu jednotlivých rozvojových cílů. Za realizaci každého cíle je zodpovědná jediná osoba, která má na starosti postupné kroky vedoucí k naplnění těchto cílů.

3.5.2. Společná rozvojová opatření

Prvním z cílů, který se dotýkal více cílových skupin, je zřízení **občanské poradny**. Vytvoření této služby bylo potřebné pro pracovní skupinu sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením. Prvním krokem pro realizaci tohoto cíle bylo zajištění informací o občanském poradenství. Poté byli osloveni jednotliví poskytovatelé sociálních služeb, kteří by připadali v úvahu při poskytování této služby. Nicméně díky rozsahu služeb, které musí tato služba poskytovat, nebyla žádná organizace ochotna tuto službu realizovat.

V současné době je snaha najít nějaký subjekt, který by byl ochoten a schopen tuto službu zastřešit.

„Dalším rozvojovým cílem bylo **zvýšení schopnosti poskytovatelů sociálních služeb žádat o finanční prostředky z grantů EU a státního rozpočtu**, které vytvořila pracovní skupina zdravotně postižení a zdravotně znevýhodnění.“³³ Vzhledem k chybějícím prostředkům však nebyl do této chvíle cíl zrealizován.

Poslední cíl, který se zaměřuje na více cílových skupin, je **zpracování koncepce informační podpory poskytovatelů, uživatelů a osob blízkých v oblasti poskytování sociální péče v regionu s důrazem na informace o právech, povinnostech, o dostupnosti jednotlivých sociálních služeb a na informace o možnostech řešení akutní i dlouhodobé situace vyžadující sociální péči**. Jedná se o vytvoření koncepce, která pomůže zajistit informovanost jednotlivců a umožní jim tak zjistit informace týkající se sociální oblasti z více zdrojů. K realizaci tohoto cíle napomohla aktivita Poradenského centra sociálních služeb Olomouckého kraje.

3.5.3. Rozvojová opatření pracovní skupiny senioři

Prvním cílem bylo zajištění **komplexní péče pro seniory**. V podstatě se jednalo o zřízení poradny pro seniory, která byla poté spojena s občanskou poradnou a zřízením dispečinku, z důvodu zlepšení informovanosti a dále šlo o zajištění pečovatelské služby na území celého okresu. Pečovatelská služba je v současnosti zajišťována téměř ve všech obcích bývalého okresu Jeseník. Jedinou výjimkou, která tuto službu neposkytuje je obec Lipová-lázně.

Velmi důležité je také **zajištění služeb domova se zvláštním režimem**, který je určen pro osoby s různými druhy demencí. Pro zrealizování tohoto cíle byl osloven Domov důchodců Javorník, aby umožnil transformaci části lůžek na tento typ zařízení. Tento cíl byl zakomponován i do Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Olomouckého kraje.

Dalším cílem komunitního plánování je **zajištění pobytových, ambulantních a terénních odlehčovacích služeb**. Průzkumem bylo zjištěno, že potřeba této služby je pouze ve městě Jeseník. Tuto situaci by měla vyřešit transformace Domova pro důchodce a Střediska pečovatelské služby, p.o.

³³ <http://kpj.mujes.cz>

3.5.4. Rozvojová opatření pracovní skupiny zdravotně postižených a zdravotně znevýhodněných

Prvním cílem této skupiny bylo zavedení programu chráněného bydlení pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením a osoby s duševním onemocněním. Tento cíl se doposud nepodařilo zrealizovat díky tomu, že se zodpovědné osoby za toto opatření nemohli dále podílet na komunitním plánování.

Druhým cílem byla **podpora samostatnosti uživatelů služeb rozvojem sociálních služeb poskytovaných v přirozeném prostředí uživatele**. Ani toto opatření se doposud nepodařilo zrealizovat díky chybějícím finančním prostředkům.

3.5.5. Rozvojová opatření pracovní skupiny sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením

První prioritou bylo **udržení stávajícího poskytovatele**, občanského sdružení Darmoděj, které se jako jediné věnuje problematice cílové skupiny uživatelů omamných a psychotropních látek. Tento cíl se podařilo splnit. Udržení služeb pro tuto cílovou skupinu je nezbytné vzhledem k vysokému počtu klientů.

Další aktivitou byla **podpora terénní sociální práce, včetně jejího rozšíření, zkvalitnění, návaznosti a provázanosti poskytovaných služeb**. V současnosti došlo ke zmapování sítí terénních pracovníků a vytipování míst, kde je tato služba potřebná a prozatím chybí.

Posledním cílem této skupiny bylo **zajištění vzniku a provozu služby intervenčního centra**, jehož hlavním úkolem je pomoc lidem „postiženým“ domácím násilím. Tato služba byla zrealizována prostřednictvím Poradenského centra sociálních služeb Olomouckého kraje.

4. ANALÝZA A ZHODNOCENÍ SOCIÁLNÍCH VÝDAJŮ MĚSTA JESENÍK

První část této kapitoly je zaměřena na hospodaření města Jeseník, a to v letech 2006 – 2008. Další část kapitoly se již zabývá konkrétními sociálními výdaji města v těchto letech. Jednak se jedná pouze o ty sociální výdaje, na které město přispívá přímo ze svého rozpočtu, nikoli z dotací od státu a dále pak sociální výdaje, ve kterých jsou zahrnuty i dotace.

Co se týče sociálních výdajů, které město hradí ze svého rozpočtu, jedná se o kompetence, které jsou dány obci v rámci samosprávy, a to na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů či zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Naproti tomu dotace od státu jsou poskytovány na základě jiných právních předpisů, a to např. dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů či zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi apod.

4.1. Hospodaření města Jeseník

Analýza hospodaření města Jeseník je odvozena ze závěrečných účtů města Jeseník v letech 2006 – 2008. Jedná se o rozbor jednotlivých příjmů a výdajů rozpočtu a jejich kapacit k celkovému rozpočtu obce.

Souhrnné údaje příjmů a výdajů města Jeseník za období let 2006 – 2008 jsou zachyceny v následující tabulce č. 4.1.

Tabulka č. 4.1: Hospodaření města v letech 2006 – 2008 (v mil. Kč)

Rozpočet a jeho plnění v %		2006	%	2007	%	2008	%
Příjmy	daňové	123,20	30,01	128,35	28,96	132,52	35,67
	nedaňové	76,56	18,65	95,36	21,52	45,50	12,24
	kapitálové	14,62	3,56	9,33	2,11	15,74	4,24
	dotace	196,22	47,79	210,17	47,42	177,81	47,85
Příjmy celkem		410,59	100,00	443,22	100,00	371,57	100,00
Výdaje	běžné	258,48	50,40	295,82	63,99	319,86	83,04
	kapitálové	254,34	49,60	166,43	36,01	65,33	16,96
Výdaje celkem		512,82	100,00	462,25	100,00	385,19	100,00
Financování		-102,23	-	-19,04	-	-13,63	-

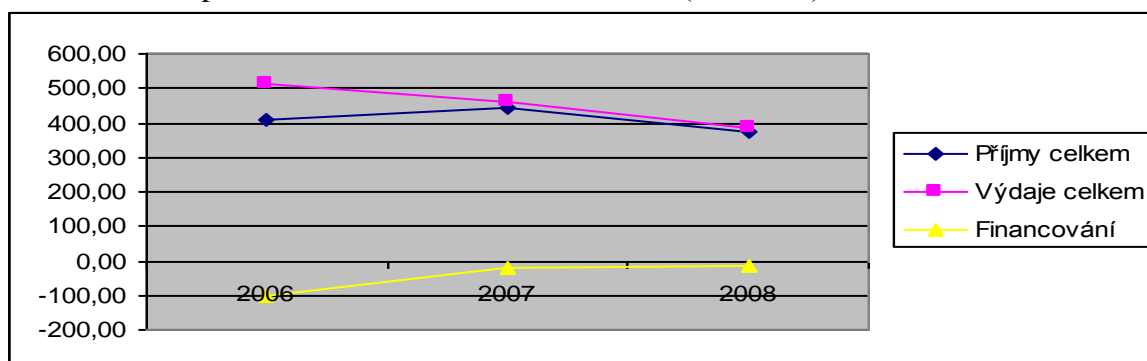
Zdroj: Závěrečné účty města Jeseník v letech 2006 – 2008, vlastní zpracování

Z tabulky č. 4.1 vyplývá, že nejobjemnější část příjmů rozpočtu města Jeseník tvoří dotace, které se v průměru pohybují kolem 190 mil. Kč. Velikost dotací závisí na tom, o které dotace si město zažádá a které dotace jsou mu přiděleny. Druhou nejvyšší položkou jsou daňové příjmy, které činí asi 128 mil. Kč. Nedaňové činí ve sledovaném období zhruba 72 mil. Kč. Kapitálové příjmy tvoří nejmenší část veškerých příjmů rozpočtu města, pohybují se okolo 13 mil. Kč.

Výdaje města Jeseník v letech 2006 a 2007 činily zhruba 486 mil. Kč. Rok 2008 se vyznačoval nižšími výdaji a to téměř o 100 mil. Kč oproti předcházejícím létům. Snížily se investice do oblasti průmyslu, komunálních služeb a územního rozvoje. Běžné a kapitálové výdaje byly v těchto obdobích téměř vyrovnané. Výjimkou byl rok 2008, kdy běžné výdaje představovaly více jak 83 % celkových výdajů města.

Pro lepší orientaci jsou údaje z tabulky č. 4.1. převedeny do grafu č. 4.1. Je zde vidět vývoj celkových příjmů a výdajů rozpočtu města, ale také financování v letech 2006 – 2008.

Graf č. 4.1: Hospodaření města v letech 2006 – 2008 (v mil. Kč)



Zdroj: Závěrečné účty města Jeseník v letech 2006 – 2008, vlastní zpracování

Z grafu č. 4.1 vyplývá, že celkové příjmy a výdaje v letech 2007 a 2008 byly téměř vyrovnané. V roce 2006 celkové výdaje překračovaly celkové příjmy o 100 mil. Kč.

Hospodaření města Jeseník v roce 2006

Rozpočet města Jeseník pro rok 2006 byl schválen zastupitelstvem dne 15. prosince 2005 jako schodkový a to ve výši 172.750.000,- Kč. V průběhu roku však docházelo k jednotlivým úpravám v rozpočtu, které se přizpůsobovaly požadavkům správců jednotlivých kapitol. Konečný rozpočet města byl taktéž schodkový, jeho výše se však snížila

na 102.229.607,- Kč. Schodek byl poté uhrazen z dlouhodobého úvěru města. Údaje o celkových příjmech a výdajích města v roce 2006 jsou uvedeny v tabulce č. 4.2.

Tabulka č. 4.2: Souhrn příjmů a výdajů za rok 2006 v tis. Kč

	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet
Celkové příjmy	326 577,00	410 593,08
Celkové výdaje	499 327,00	512 822,68
Celkem	-172 750,00	-102 229,61

Zdroj: Závěrečný účet města Jeseník za rok 2006, vlastní zpracování

Největší část příjmů v roce 2006 tvořily dotace, které činily asi 48 % z celkových příjmů rozpočtu města. Druhou nejvyšší položkou byly příjmy daňové s 30 %, nedaňové příjmy byly ve výši 19 %. Nejmenší část tvoří kapitálové příjmy s pouhými 4 %. Jednotlivé rozdělení příjmů je zachyceno v grafu č. 4.2 viz příloha č. 3.

Poměr jednotlivých výdajů v roce 2004 byl vyrovnaný. Běžné výdaje rozpočtu města činily 50 % a kapitálové výdaje byly také 50 %. Jednotlivé rozdělení výdajů je zachyceno v grafu č. 4.3 viz příloha č. 4.

Hospodaření města Jeseník v roce 2007

Rozpočet města pro rok 2007 byl schválen 14. prosince 2006. Stejně jako v roce předchozím byl schválen jako deficitní ve výši 32.861.000,- Kč. V závěrečném účtu došlo nakonec ke snížení deficitu a to na částku 19.036.699,- Kč. Schodek byl opět uhrazen z dlouhodobého úvěru města. Údaje o celkových příjmech a výdajích města v roce 2007 jsou uvedeny v tabulce č. 4.3.

Tabulka č. 4.3: Souhrn příjmů a výdajů za rok 2007 v tis. Kč

	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet
Celkové příjmy	383 867,85	443 215,02
Celkové výdaje	416 728,85	462 251,71
Celkem	-32 861,00	-19 036,70

Zdroj: Závěrečný účet města Jeseník za rok 2007, vlastní zpracování

Stejně jako v roce předchozím tvořily největší část příjmů dotace, které činily 47 %. Daňové příjmy tvořily 29 % a nedaňové příjmy 22 %. Nejmenší část zaujímal opět příjmy kapitálové se 2 %. Výši jednotlivých příjmů zachycuje graf č. 4.2 viz příloha č. 3.

Běžné výdaje v roce 2007 činily 64 % z celkového objemu výdajů města. Kapitálové výdaje byly ve výši 36 %. Rozdělení jednotlivých výdajů jsou zobrazeny v grafu č. 4.3 viz příloha č. 4.

Hospodaření města Jeseník v roce 2008

Rozpočet města pro rok 2008 byl schválen zastupitelstvem 20. 12. 2007 a to stejně jako v předchozích letech schodkový, kdy deficit činil 56.664.840,- Kč. Na konci roku byl schodek rozpočtu ve výši 13.627.290,- Kč. Deficit byl opět uhrazen z dlouhodobého úvěru. Údaje o celkových příjmech a výdajích města v roce 2008 jsou uvedeny v tabulce č. 4.4.

Tabulka č. 4.4: Souhrn příjmů a výdajů za rok 2008 v tis. Kč

	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet
Celkové příjmy	488 482,42	371 566,05
Celkové výdaje	545 147,26	385 193,34
Celkem	-56 664,84	-13 627,29

Zdroj: Závěrečný účet města Jeseník za rok 2008, vlastní zpracování

V roce 2008 tvořily dotace s 48 % opět nejvyšší položku mezi jednotlivými příjmy. Daňové příjmy činily 36 %, nedaňové 12 % a kapitálové příjmy zabíraly znovu nejnižší část a to 4 %. Přehled jednotlivých příjmů zobrazuje graf č. 4.2 viz příloha č. 3.

V roce 2008 dosáhly běžné výdaje svého maxima, tvořily 83 % z celkových výdajů města. Kapitálové výdaje činily 17 %. Přehled výdajů je znázorněn v grafu č. 4.3 viz příloha č. 4.

4.2. Sociální výdaje města Jeseník bez státních dotací

V této části kapitoly jsou pod pojmem sociální výdaje města myšleny ty výdaje, které poskytuje město Jeseník ze svého rozpočtu, bez dotací. Město Jeseník je obcí se samostatnou působností.

Analýza sociálních výdajů města je odvozena ze závěrečných účtů města Jeseník z let 2006 – 2008. Následující tabulka zachycuje stavy celkových výdajů ve sledovaném období, dále také výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti a v neposlední řadě sociální výdaje, které hradí město přímo ze svého rozpočtu, na které nedostávají dotace od státu.

Tabulka č. 4.5: Rozbor výdajů města Jeseník v letech 2006 – 2008 v Kč

Výdaje	2006	2007	2008
Celkem	512 822 684 Kč	462 251 714 Kč	385 193 337 Kč
Sociální věci a politika zaměstnanosti	55 043 360 Kč	93 328 500 Kč	117 787 950 Kč
Náklady na sociální záležitosti (hradí pouze město)	5 579 000 Kč	5 274 000 Kč	5 340 000 Kč

Zdroj: Závěrečné účty města Jeseník v letech 2006 – 2008, vlastní zpracování

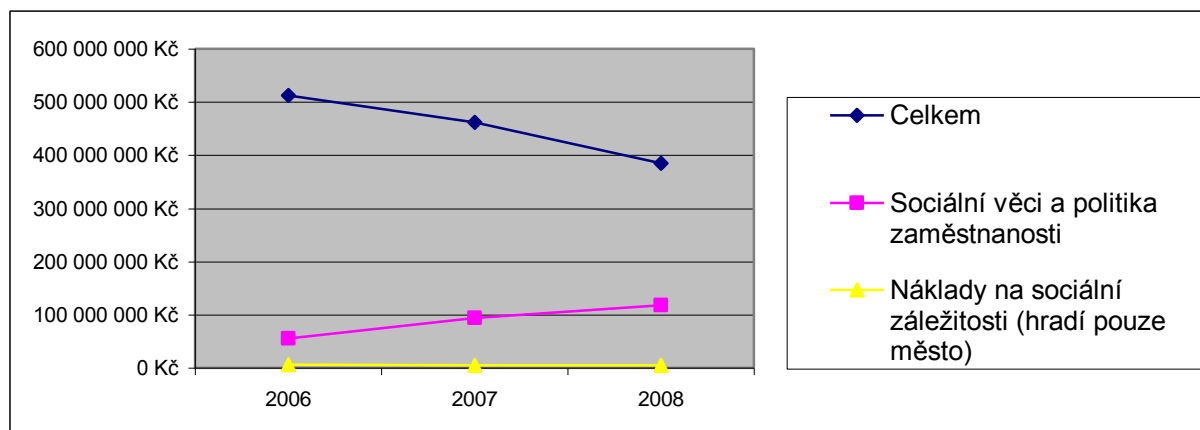
Konzultace, vlastní zpracování

Jak lze vidět z tabulky č. 4.5, celkové výdaje se v průběhu let 2006 – 2008 snižují. Naopak je tomu u výdajů na sociální věci a politiku zaměstnanosti, kde v průběhu sledovaného období dochází k enormnímu nárůstu těchto výdajů o více jak 100 %. Co se týče nákladů na sociální záležitosti, které hradí město přímo ze svého vlastního rozpočtu, nedochází zde k příliš velkým výkyvům, tyto výdaje jsou za sledované období téměř shodné.

Nejnižší celkové výdaje byly v roce 2008, kdy činily pouhých 385,19 mil. Kč, nejvyšší naopak byly v roce 2006, kdy se pohybovaly okolo 512,82 mil. Kč. Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti byly největší v roce 2008, kdy se vyšplhaly na částku 117,79 mil. Kč. Nejnižší naopak byly v roce 2006, kdy činily 55 mil. Kč. Jak už bylo zmíněno, výdaje na sociální záležitosti hrazené přímo z rozpočtu města jsou téměř vyrovnané a pohybují se okolo 5, 4 mil. Kč.

Pro lepší orientaci jsou údaje z tabulky č. 4.5 převedeny do grafu č. 4.4. Lze zde vidět vývoj výdajů města v letech 2006 – 2008.

Graf č. 4.4: Rozbor výdajů města Jeseník v letech 2006 – 2008 v Kč

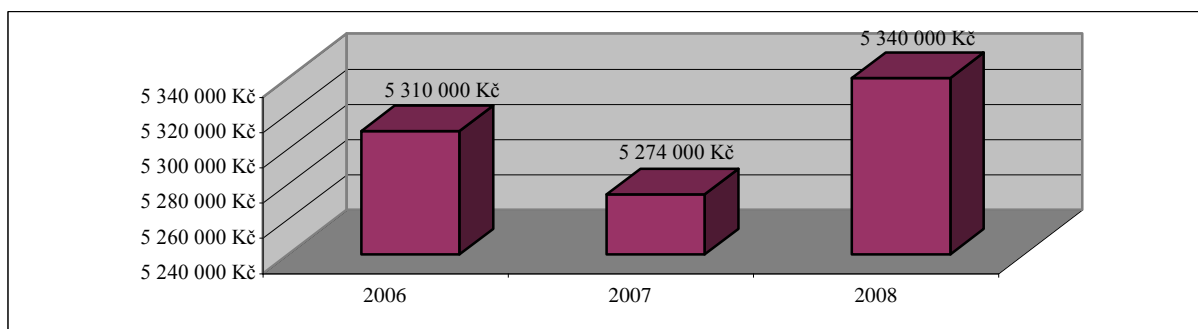


Zdroj: Závěrečné účty města Jeseník v letech 2006 – 2008, vlastní zpracování

Konzultace, vlastní zpracování

Tato část bakalářské práce je především zaměřena na výdaje města Jeseník na sociální služby v letech 2006 – 2008, bez státních dotací, pro lepší orientaci je zde uveden graf č. 4.5, ve kterém jsou znázorněny celkové částky těchto výdajů v jednotlivých letech.

Graf č. 4.5: Výdaje města Jeseník na sociální služby v letech 2006 – 2008



Zdroj: Konzultace, vlastní zpracování

Další část kapitoly je již zaměřena na konkrétní výdaje města Jeseník v letech 2006 – 2008.

4.2.1. Výdaje města Jeseník na sociální služby v roce 2006

Výše celkových výdajů města Jeseník na sociální služby v roce 2006 činí 5.579.000,- Kč. Z této částky je hrazen příspěvek zřízené organizaci Domov – penzion pro důchodce, dále pak provoz Klubu důchodců, příspěvek na zajištění pečovatelské služby, příspěvek na provoz NNO, sociálně-právní ochrana dětí, KPSS a také spolufinancování terénní pracovníce pro romskou komunitu. Přehled jednotlivých příspěvků je zobrazen v tabulce č. 4.6.

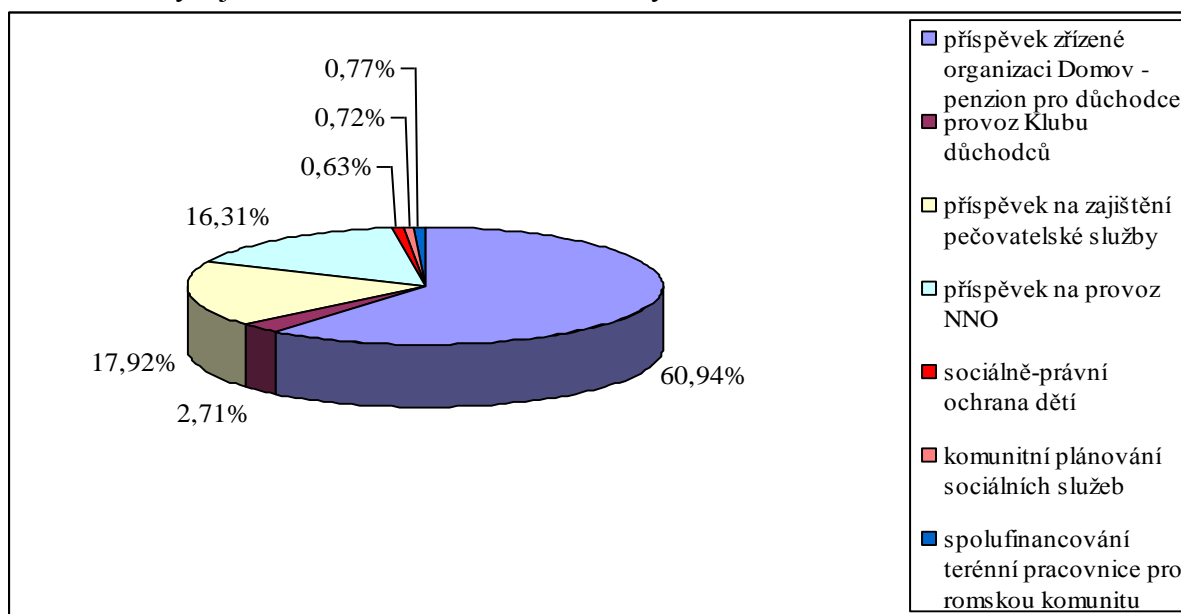
Tabulka č. 4.6: Výdaje města Jeseník na sociální služby v roce 2006 v tis. Kč

	Výše příspěvku	%
příspěvek zřízené organizaci Domov - penzion pro důchodce	3400	60,94
provoz Klubu důchodců	151	2,71
příspěvek na zajištění pečovatelské služby	1000	17,92
příspěvek na provoz NNO	910	16,31
sociálně-právní ochrana dětí	35	0,63
komunitní plánování sociálních služeb	40	0,72
spolufinancování terénní pracovníce pro romskou komunitu	43	0,77
Celkem	5579	100,00

Zdroj: Konzultace, vlastní zpracování

Jak lze vidět z tabulky č. 4.6, největší část výdajů připadá na příspěvek zřízené organizaci Domov – penzion pro důchodce, jehož výše činí 3.400.000,- Kč. Významnou položkou je také příspěvek na zajištění pečovatelské služby s částkou 1.000.000,- Kč a také příspěvek na provoz NNO o výši 910.000,- Kč. Naopak nejmenší část výdajů jde na sociálně právní ochranu dětí, KPSS a na spolufinancování terénní pracovníce pro romskou komunitu. Výše příspěvku se zde pohybuje okolo 40.000,- Kč. Pro lepší orientaci je tabulka č. 4.6 převedena do grafu č. 4.6, který zobrazuje výši jednotlivých příspěvků v procentech.

Graf č. 4.6: Výdaje města Jeseník na sociální služby v roce 2006



Zdroj: Konzultace, vlastní zpracování

Jak lze vidět z grafu č. 4.6, téměř 61 % tvoří příspěvek organizace Domov – penzion pro důchodce. Kolem 17 % se pohybují výdaje na zajištění pečovatelské služby a na provoz NNO. Zbylá část příspěvků je vzhledem k těmto třem velkým částkám téměř zanedbatelná.

4.2.2. Výdaje města Jeseník na sociální služby v roce 2007

Výše celkových výdajů města Jeseník na sociální služby v roce 2007 činí 5.274.000,- Kč. Příspěvky jsou poskytovány na stejné účely jako v roce předchozím. Přehled jednotlivých příspěvků je zobrazen v následující tabulce č. 4.7.

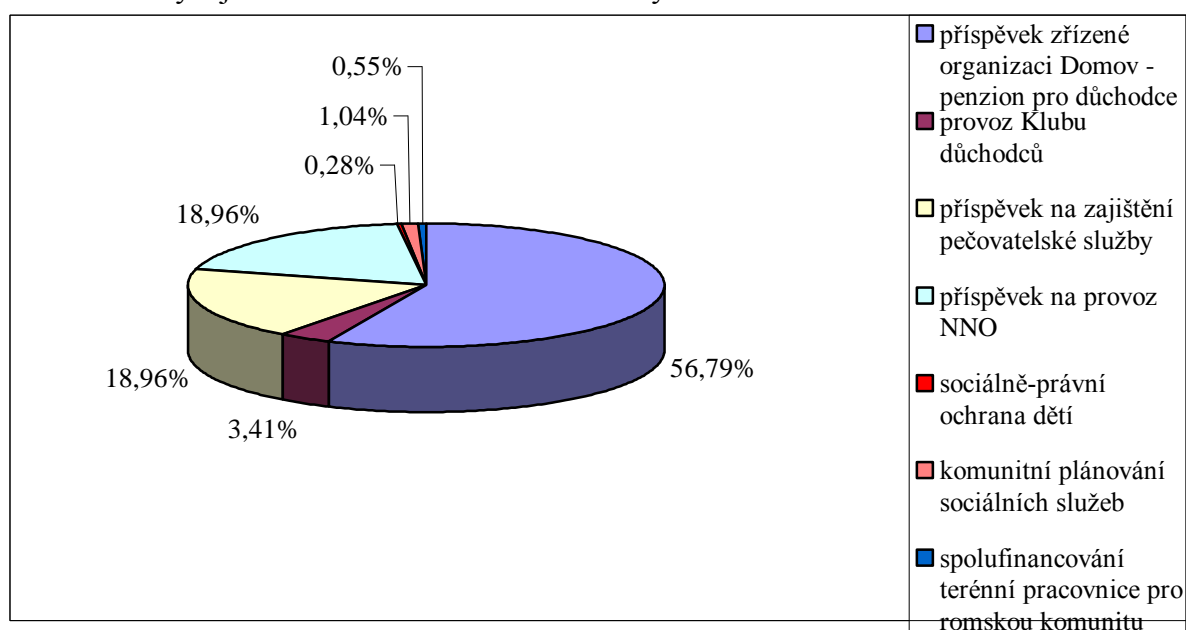
Tabulka č. 4.7: Výdaje města Jeseník na sociální služby v roce 2007 v tis. Kč

	Výše příspěvku	%
příspěvek zřízené organizaci Domov - penzion pro důchodce	2995	56,79%
provoz Klubu důchodců	180	3,41%
příspěvek na zajištění pečovatelské služby	1000	18,96%
příspěvek na provoz NNO	1000	18,96%
sociálně-právní ochrana dětí	15	0,28%
komunitní plánování sociálních služeb	55	1,04%
spolufinancování terénní pracovníce pro romskou komunitu	29	0,55%
Celkem	5274	100,00%

Zdroj: Konzultace, vlastní zpracování

Stejně jako v roce předchozím tvoří největší část výdajů příspěvek na Domov – penzion pro důchodce, který činí 2.995.000,- Kč. Příspěvek ve výši 1.000.000,- Kč byl poskytnut na zajištění pečovatelské služby a na provoz NNO. Částku 180.000,- Kč poskytlo město na provoz Klubu důchodců a 55.000,- Kč na KPSS na Jesenicku. Příspěvek na spolufinancování terénní pracovníce pro romskou komunitu činí 29.000,- Kč a na sociálně právní ochranu dětí 15.000,- Kč. Pro lepší přehlednost jsou údaje uvedeny v následujícím grafu č. 4.7.

Graf č. 4.7: Výdaje města Jeseník na sociální služby v roce 2007



Zdroj: Konzultace, vlastní zpracování

4.2.3. Výdaje města Jeseník na sociální služby v roce 2008

Výše celkových výdajů města Jeseník na sociální služby v roce 2008 činí 5.340.000,- Kč. Kromě příspěvků, které byly poskytovány v předchozích dvou letech, se poskytuje také příspěvek na konzultační a poradenské služby. Výši jednotlivých příspěvků zobrazuje tabulka č. 4.8.

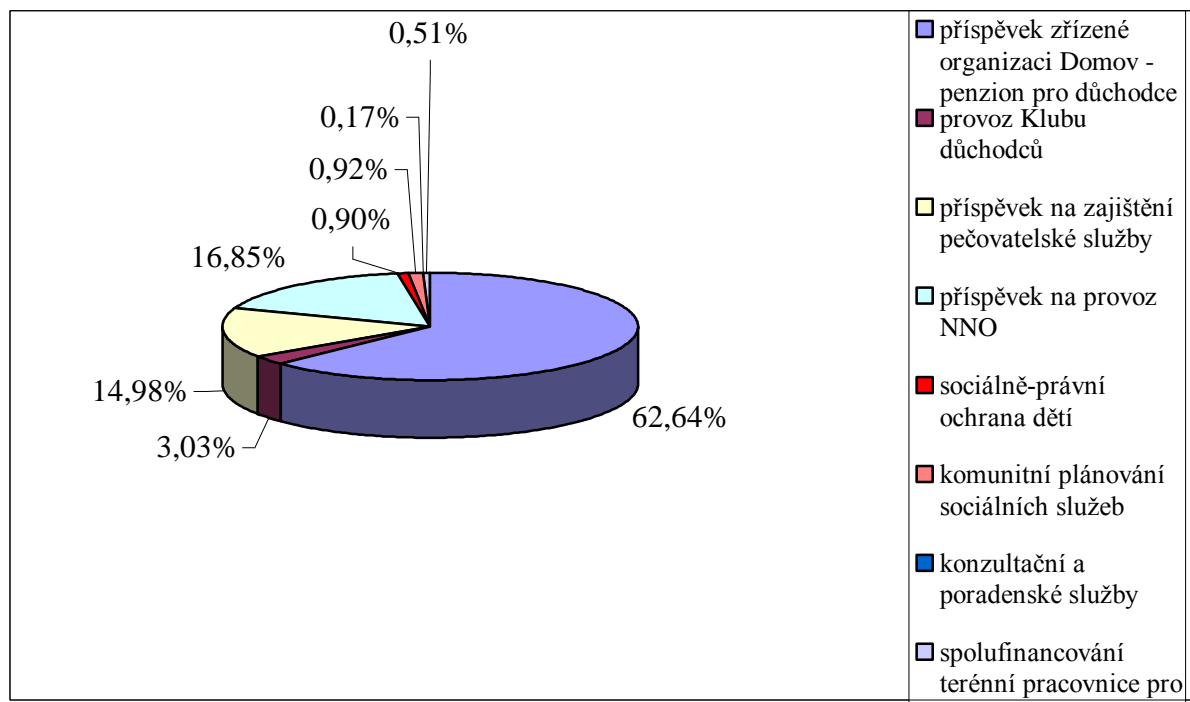
Tabulka č. 4.8: Výdaje města Jeseník na sociální služby v roce 2008 v tis. Kč

	Výše příspěvku	%
příspěvek zřízené organizaci Domov - penzion pro důchodce	3345	62,64%
provoz Klubu důchodců	162	3,03%
příspěvek na zajištění pečovatelské služby	800	14,98%
příspěvek na provoz NNO	900	16,85%
sociálně-právní ochrana dětí	48	0,90%
komunitní plánování sociálních služeb	49	0,92%
konzultační a poradenské služby	9	0,17%
spolufinancování terénní pracovníce pro romskou komunitu	27	0,51%
Celkem	5340	100,00%

Zdroj: Konzultace, vlastní zpracování

Stejně jako v letech předchozích nedošlo k žádným výrazným změnám v poskytování příspěvků. Největší část opět tvoří příspěvek organizaci Domov – penzion pro důchodce, který činí 3.345.000,- Kč. Příspěvek na provoz NNO je ve výši 900.000,- Kč a příspěvek na zajištění pečovatelské služby činí 800.000,- Kč. Nově se zde objevuje příspěvek na konzultační a poradenské služby, který je ve výši 9.000,- Kč. Pro lepší přehlednost jsou údaje převedeny z tabulky č. 4.8 do grafu č. 4.8.

Graf č. 4.8: Výdaje města Jeseník na sociální služby v roce 2008



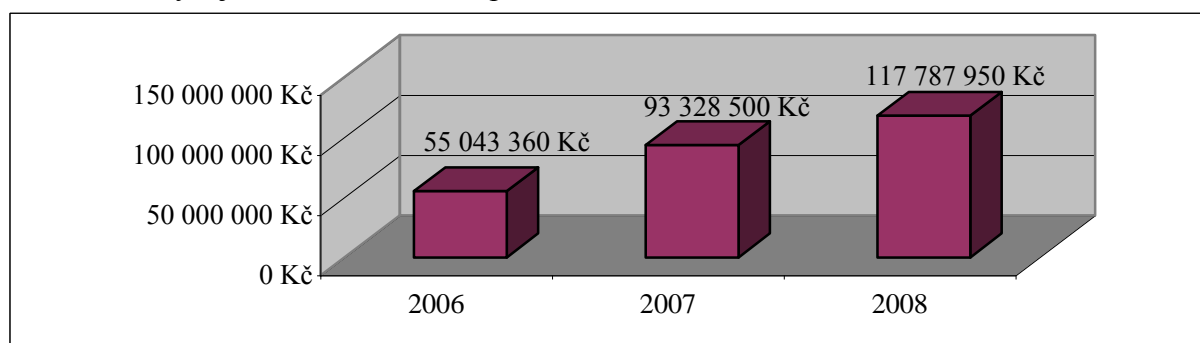
Zdroj: Konzultace, vlastní zpracování

4.3. Sociální výdaje města Jeseník včetně státních dotací

Poslední část této kapitoly je zaměřena na sociální výdaje města Jeseník, včetně dotací od státu. Jsou to ty výdaje, které jsou uvedeny pod skupinou číslo 4 podle odvětvového třídění rozpočtové skladby v rozpočtu města. Jedná se o přenesenou působnost obce.

Jak již bylo řečeno v předchozí části kapitoly, výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti se za sledované období let 2006 – 2008 zdvojnásobily. Vývoj těchto sociálních výdajů zobrazuje graf č. 4.9.

Graf č. 4.9: Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti v letech 2006 – 2008



Zdroj: Závěrečné účty města Jeseník v letech 2006 – 2008, vlastní zpracování

V tabulce č. 4.9 jsou uvedeny výše jednotlivých výdajů, v letech 2006 – 2008, rozdělených do pododdílů skupiny číslo čtyři, které vyplývají z rozpočtové skladby města Jeseník.

Tabulka č. 4.9: Přehled sociálních výdajů města Jeseník uvedených pod skupinou číslo čtyři v letech 2006 – 2008³⁴

Skupina	Pododdíl		2006	2007	2008
4	417	Dávky soc. péče	26 312 270 Kč	12 015 510 Kč	11 185 810 Kč
	418	Dávky ZPS obč.	20 267 730 Kč	9 322 200 Kč	12 369 070 Kč
	419	Ost. dávky pov. SZ	0 Kč	65 927 290 Kč	84 172 120 Kč
	431	SP, pomoc obč.	4 698 400 Kč	0 Kč	0 Kč
	432	SP, pomoc ml.	31 230 Kč	0 Kč	0 Kč
	434	Ost. SP a pomoc	2 798 080 Kč	454 000 Kč	690 950 Kč
	435	Služby soc. péče	0 Kč	3 896 160 Kč	6 434 310 Kč
	437	Služby soc. prevence	0 Kč	771 010 Kč	1 431 760 Kč
	439	Ost. čin., nesp. V	935 650 Kč	942 330 Kč	1 503 930 Kč
Celkem		Sociální věci a pol. zam.	55 043 360 Kč	93 328 500 Kč	117 787 950 Kč

Zdroj: Závěrečné účty města Jeseník v letech 2006 – 2008, vlastní zpracování

Konzultace, vlastní zpracování

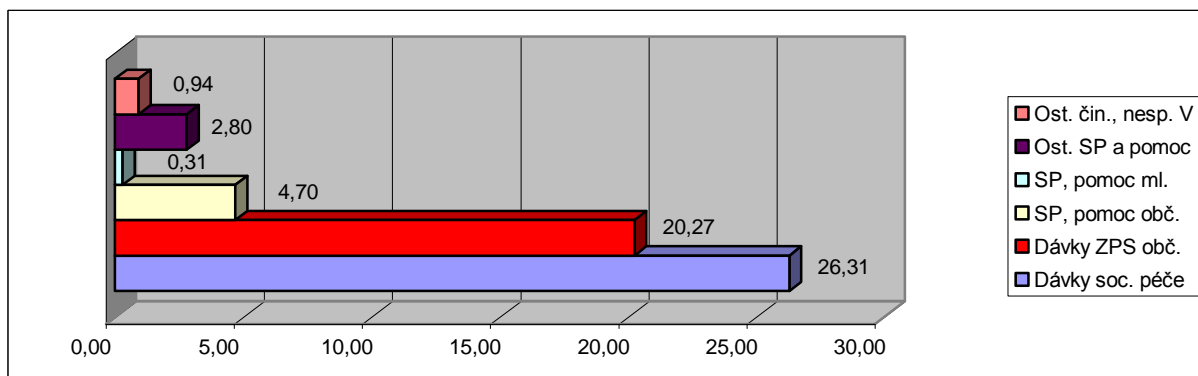
Jak lze vidět z tabulky č. 4.9, v roce 2007 došlo k reformě v systému vyplácení sociálních dávek. Některé dávky byly zrušeny, jiné naopak zavedeny. Tato problematika je dále podrobněji rozebrána.

4.3.1. Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti v roce 2006

Výše celkových výdajů na sociální věci a politiku zaměstnanosti v roce 2006 činí 55.043.360,- Kč. Z této částky byly poskytovány dávky sociální péče, dávky pro zdravotně postižené občany, dále pak dávky na sociální péči a pomoc občanům, pomoc mladistvým, ostatní sociální péče a pomoc a v neposlední řadě také výdaje na ostatní činnosti. Pro lepší přehlednost jsou tyto údaje uvedeny v grafu č. 4.10.

³⁴ V souvislosti se zavedením zákona o sociálních službách a zákona o hmotné nouzi došlo ke změnám názvů některých pododdílů, např. 417 – v roce 2006 se jednalo o Dávky sociální péče a od roku 2007 o Dávky v hmotné nouzi. Dále je to také pododdíl 434, kdy v roce 2006 se jednalo o Ostatní sociální péči a pomoc a od roku 2007 o Sociální rehabilitaci.

Graf č. 4.10: Přehled sociálních výdajů města Jeseník uvedených pod skupinou číslo čtyři v roce 2006 v mil. Kč



Zdroj: Závěrečný účet města Jeseník v roce 2006, vlastní zpracování

Konzultace, vlastní zpracování

Jak lze vidět z grafu č. 4.10, největší část sociálních výdajů zabírají dávky sociální péče, které činí 26,3 mil. Kč. Druhou nejvyšší položkou jsou dávky pro zdravotně postižené občany, které se pohybují okolo 20,3 mil Kč. Naopak nejmenší část z těchto výdajů zaujímá sociální péče, pomoc mladistvým.

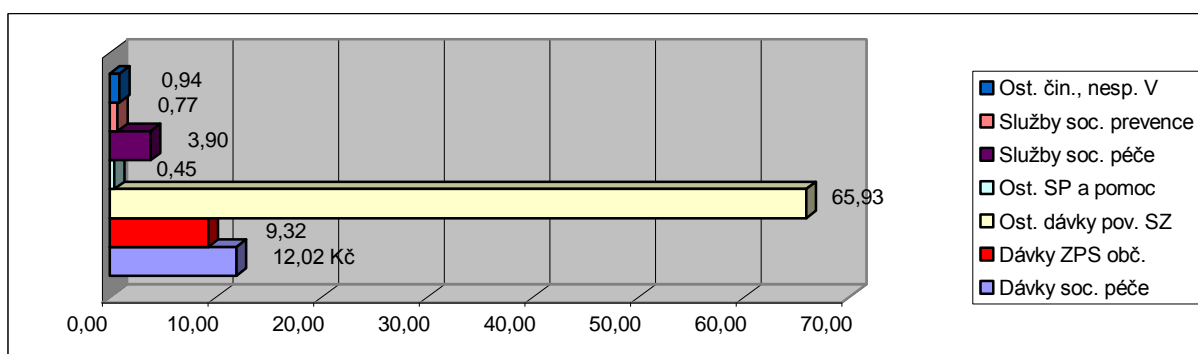
V rámci dávek pro zdravotně postižené občany se největší část a to 10 mil. Kč použila na příspěvky na péči o osobu blízkou. Okolo 3 mil. Kč se pohyboval také příspěvek na opatření a provoz motorového vozidla. V rámci dávek sociální péče se poskytovalo více jak 15 mil. Kč na dávky sociální péče pro sociálně vyloučené a 10 mil. Kč na dávky sociální péče pro staré občany a pro rodinu a děti.

4.3.2. Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti v roce 2007

V roce 2007 došlo k reformě v systému poskytování sociálních dávek. 1. 1. 2007 vstoupily v účinnost zákony: zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon zavedl novou dávku a to příspěvek na péči. Dalším zákonem, který nabyl účinnosti, byl zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, který zrušil zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů. Od této doby mohou občané žádat o nové dávky pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádnou okamžitou pomoc.

Výše celkových výdajů na sociální věci a politiku zaměstnanosti v roce 2007 činí 93.328.500,- Kč. Oproti roku předcházejícímu se přestaly poskytovat výdaje na sociální péči, pomoc občanům a mladistvým, naproti tomu se zde objevily nové výdaje a to na služby sociální péče a služby sociální prevence. Pro lepší přehlednost jsou tyto údaje uvedeny v grafu č. 4.11.

Graf č. 4.11: Přehled sociálních výdajů města Jeseník uvedených pod skupinou číslo čtyři v roce 2007 v mil. Kč



Zdroj: Závěrečný účet města Jeseník v roce 2007, vlastní zpracování

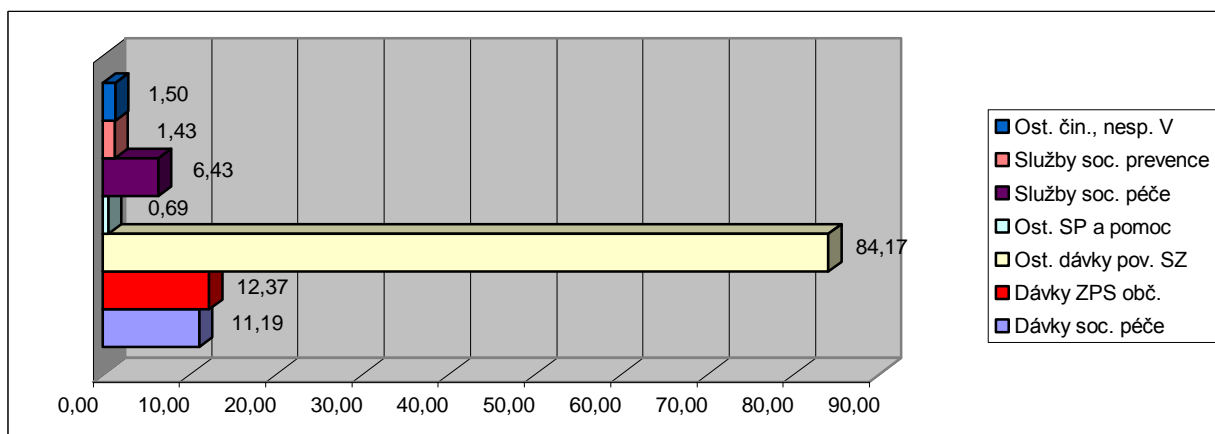
Konzultace, vlastní zpracování

Jak lze vidět z grafu č. 4.11, největší část sociálních výdajů města s téměř 66 mil. Kč tvoří ostatní dávky povinného sociálního zabezpečení, jedná se zde především o příspěvek na péči. Dávky sociální péče činí 12 mil. Kč a dávky pro zdravotně postižené občany 9 mil. Kč. Novými výdaji jsou služby sociální péče, které se pohybují okolo 4 mil. Kč a služby sociální prevence, které činí necelý milion Kč.

4.3.3. Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti v roce 2008

Výše celkových výdajů města Jeseník na sociální péči a politiku zaměstnanosti v roce 2008 činí 117.787.950,- Kč. Oproti roku 2006 se jedná o dvojnásobek poskytnutých výdajů do sociální oblasti. V roce 2008 jsou poskytovány sociální výdaje do stejných oblastí jako v roce předchozím. Pro lepší přehlednost jsou tyto údaje uvedeny v grafu č. 4.12.

Graf č. 4.12: Přehled sociálních výdajů města Jeseník uvedených pod skupinou číslo čtyři v roce 2008 v mil. Kč



Zdroj: Závěrečný účet města Jeseník v roce 2008, vlastní zpracování

Konzultace, vlastní zpracování

Jak lze vidět z grafu č. 4.12, stejně jako v roce předchozím tvoří největší část výdaje – ostatní dávky povinného sociálního zabezpečení, především příspěvek na péči, které činí 84 mil. Kč. Kolem 12 mil. Kč se pohybují dávky pro zdravotně postižené občany a dávky sociální péče. Služby sociální péče činí asi 6,5 mil. Kč a služby sociální prevence 1,5 mil. Kč. Nejmenší částka, 0,5 mil. Kč, je poskytována na ostatní sociální péči a pomoc.

5. ZÁVĚR

Obec je základní územní samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek a je vymezen hranicí území obce. Jeho právní úprava je zakotvena v právních předpisech, které vymezují jeho práva a povinnosti. Zákon stanovuje, že každá obec má svůj vlastní rozpočet, se kterým hospodáří. Obec by měla dbát na to, aby byl její rozpočet vyrovnaný, aby nedocházelo k příliš velkému nárůstu deficitu, což by pak znamenalo její stále větší zadlužování.

Co se týká právních předpisů v oblasti sociálních výdajů, můžeme je rozdělit do dvou hlavních částí. První část je zaměřena na sociální výdaje, které město hradí ze svého rozpočtu. Jedná se o kompetence, které jsou dány obci v rámci samosprávy. Hlavními právními předpisy zde jsou zákon o obcích, zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů a zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Druhá část je zaměřena na sociální výdaje města včetně státních dotací. Právními předpisy, kterými se tato část řídí, jsou zákon o sociálních službách, zákon o pomoci v hmotné nouzi atd.

Cílem bakalářské práce byla analýza a zhodnocení sociálních výdajů města Jeseník. Analyzovány byly dvě oblasti těchto výdajů. Jak už bylo řečeno, jedná se o sociální výdaje, které město poskytuje přímo ze svého rozpočtu a dále pak o sociální výdaje, které jsou uvedeny pod skupinou číslo čtyři podle odvětvového třídění rozpočtové skladby v rozpočtu města. První část se zabývala výdaji na sociální služby města Jeseník. Naproti tomu, druhá oblast byla zaměřena na výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti. Sledoval se průběh těchto výdajů v období tří let, a to od roku 2006 do roku 2008.

Na začátku bakalářské práce byla stanovena hypotéza – „Sociální výdaje města neustále rostou“. Úkolem bylo toto tvrzení potvrdit či jej vyvrátit. Hypotéza byla aplikována na obě dvě oblasti sociálních výdajů. Po celkové analýze a zhodnocení všech sociálních výdajů města se dospělo k závěru, že celkové výdaje města Jeseník na sociální služby v letech 2006 – 2008 jsou téměř vyrovnané. Tímto poznatkem byla vyvrácena stanovená hypotéza. Analýza a zhodnocení byla provedena také na celkové výdaje města na sociální věci a politiku zaměstnanosti. V tomto případě, hypotéza, kterou byla stanovena, byla správná, jelikož ve sledovaném období došlo k více jak 100 % nárůstu těchto výdajů. V podstatě tedy můžeme říci, že dochází ke stále většímu nárůstu sociálních výdajů, a tím ke stále většímu zatěžování rozpočtu města.

Stát zajišťuje prostřednictvím systému sociálního zabezpečení všem svým občanům rovnocenné podmínky života a rovnocenné příležitosti a to v oblasti vzdělání, zdravotní péče, pracovních příležitostí, v možnosti získání přiměřeného bydlení a garance dostatečného minimálního příjmu. Snaží se o zkvalitnění jejich způsobu života, o jejich prospěch a blahobyt.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knihy:

1. ARNOLDOVÁ, ANNA. Vybrané kapitoly ze sociálního zabezpečení. 1. díl. 3. vyd. Praha: Karolinum UK, 2007, 612 s. ISBN 978-80-246-1393-2
2. ARNOLDOVÁ, ANNA. Vybrané kapitoly ze sociálního zabezpečení. 2. díl – sociální péče. 2. vyd. Praha: Karolinum UK, 2004, 504 s. ISBN 80-246-0875-8
3. KREBS, Vojtěch a kol. Sociální politika. 4. vyd. Praha: ASPI PUBLISHING, s.r.o., 2007, 504 s. ISBN 80-86395-33-2
4. PRŮŠA, LADISLAV. Ekonomie sociálních služeb. 2. vyd. Praha: ASPI Publishing, s.r.o., 2007, 152 s. ISBN 978-80-7357-255-6
5. TOMEŠ, IGOR a kol. Sociální správa. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2002, 304 s. ISBN 80-7178-560-1
6. TRÖSTER, PETR. a kol. Právo sociálního zabezpečení. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, 404 s. ISBN 978-80-7400-032-4

Legislativa:

7. Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů
8. Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
9. Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, ve znění pozdějších předpisů
10. Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů
11. Zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů
12. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

13. Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů
14. Zákon č. 110/2008 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů
15. Vyhláška č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánu ČR

Elektronické zdroje:

16. Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí. Sociální služby [online]. [cit. 2008-19-11]. Dostupné na WWW: <http://portal.mpsv.cz/soc/ssl>
17. Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí. Rehabilitační a kompenzační pomůcky pro těžce zdravotně postižené občany. [online]. [cit. 2008-19-11]. Dostupné na WWW: <http://portal.mpsv.cz/soc/ozp/pril4>
18. Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí. Mimořádné výhody pro těžce zdravotně postižené občany. [online]. [cit. 2008-19-11]. Dostupné na WWW: <http://portal.mpsv.cz/soc/ozp/pril3>
19. Město Jeseník. Rada města [online]. [cit. 2009-09-02]. Dostupné na WWW: <http://www.mujes.cz/rada-mesta.html>
20. Město Jeseník. Zastupitelstvo města [online]. [cit. 2009-09-02]. Dostupné na WWW: <http://www.mujes.cz/zastupitelstvo-mesta.html>
21. Jeseníky – oficiální stránky informačního centra Jesenicka. Historie [online]. [cit. 2009-09-02]. Dostupné na WWW: <http://www.jesenik.org/cs/historie/index.php>
22. SKP Boétheia. [online]. [cit. 2009-12-02]. Dostupné na WWW: <http://boetheia.eu/>
23. Diakonie českobratrské církve evangelické. Poslání. [online]. [cit. 2009-12-02]. Dostupné na WWW: http://www.diakoniecce.cz/index.php?option=com_content&task=category§ionid=4&id=188&Itemid=425

24. Charita Javorník. [online]. [cit. 2009-12-02]. Dostupné na WWW: <http://www.javornik.charita.cz/>
25. Zahrada 2000, občanské sdružení. [online]. [cit. 2009-12-02]. Dostupné na WWW: <http://www.zahrada2000.cz/>
26. Centrum pro zdravotně postižené Olomouckého kraje o.s. [online]. [cit. 2009-12-02]. Dostupné na WWW: <http://www.czp-ok.estranky.cz/>
27. Občanské sdružení Darmoděj. Naše služby. [online]. [cit. 2009-12-02]. Dostupné na WWW: <http://www.darmodej.cz/newwww/index.php?vmval=profil>
28. Hospic na Svatém Kopečku. O nás. [online]. [cit. 2009-12-02]. Dostupné na WWW: <http://www.hospickopecek.caritas.cz/index.php?str=onas>
29. TyfloCentrum. Poslání. [online]. [cit. 2009-12-02]. Dostupné na WWW: <http://www.tyflocentrum.cz/poslani.php>
30. Tulip občanské sdružení. [online]. [cit. 2009-12-02]. Dostupné na WWW: <http://www.tulip.cz/>
31. Mateřské centrum Krteček. O nás. [online]. [cit. 2009-12-02]. Dostupné na WWW: <http://www.krtecekjesenik.cz/index.php?mod=onas>
32. Komunitní plánování sociálních služeb Jesenicka. [online]. [cit. 2009-16-02]. Dostupné na WWW: <http://kpj.mujes.cz/>
33. Oficiální stránky města Jeseník. Rozpočet. [online]. [cit. 2009-04-03]. Dostupné na WWW: <http://www.mujes.cz/rozpocet.html>

SEZNAM ZKRATEK

AD AZYLOVÝ DŮM

CHB CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ

DB DOPLATEK NA BYDLENÍ

DPS DOMOV POKOJNÉHO STÁŘÍ

DVZ DENNÍ VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD

ND NEZAOPATŘENÉ DÍTĚ

EM EXISTENČNÍ MINIMUM

KPSS KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

NNO NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

NP NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ

OSP ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

PID PLNÝ INVALIDNÍ DŮCHOD

PPM PENĚŽITÁ POMOC V MATEŘSTVÍ

SD SIROTCÍ DŮCHOD

SMOJ SVAZ MĚST A OBCÍ JESENICKA

SP SOCIÁLNÍ PŘÍPLATEK

SSP STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA

STD STAROBNÍ DŮCHOD

SZ SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

VZ VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD

VZK VÝPOČTOVÝ ZÁKLAD

ZSP ZÁKLADNÍ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

ŽM ŽIVOTNÍ MINIMUM

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 7. května 2009

.....
Pechoušková Lucie

Adresa trvalého pobytu studenta:

K Vodě 450

790 01 Jeseník

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Rehabilitační a kompenzační pomůcky pro těžce zdravotně postižené občany

Příloha č. 2: Mimořádné výhody pro těžce zdravotně postižené občany

Příloha č. 3: Příjmy města Jeseník v letech 2006 – 2008

Příloha č. 4: Výdaje města Jeseník v letech 2006 - 2008

Příloha č. 5: Přehled o poskytnutých finančních prostředcích příspěvkovým organizacím poskytujícím sociální služby občanům města Jeseník v letech 2006 - 2008

Příloha č. 1: Rehabilitační a kompenzační pomůcky pro těžce zdravotně postižené občany

1. Rehabilitační a kompenzační pomůcky pro tělesně postižené občany

a) výše příspěvků z ceny pomůcky činí 100 %,

- polohovací zařízení do postele,
- přenosný WC,
- přenosná rampa (pro vozíčkáře),
- zvedací zařízení vozíku na střechu automobilu,
- zařízení pro přesun vozíčkáře do automobilu,
- individuální úpravy automobilu,
- šikmá schodišťová plošina,
- nájezdové lyžiny pro vozíčkáře,

b) výše příspěvků z ceny pomůcky činí 80 %,

- signalizační pomůcka SYM-BLIK,

c) výše příspěvku z ceny pomůcky činí 50 %,

- obracecí postel,
- vodní zvedák do vany,
- psací stroj se speciální klávesnicí,
- motorový vozík pro invalidy,
- židle na elektrický pohon,
- dvoukolo,
- koupací lůžko.

2. Rehabilitační a kompenzační pomůcky pro sluchově postižené občany

a) výše příspěvků z ceny pomůcky činí 100 %,

- víceúčelová pomůcka pro sluchově postižené děti (nejvýše 3.000,- Kč),
- signalizace do bytového a domovního zvonku včetně instalace,
- signalizace telefonního zvonku,

b) výše příspěvku z ceny pomůcky činí 75 %,

- telefonní přístroj se zesílením zvuku pro nedoslýchavé včetně světelné indikace zvonění (nejvýše 7.000,- Kč),
- psací telefon pro neslyšící včetně světelné indikace,
- přídatná karta k osobnímu počítači a programové vybavení emulující psací telefon pro neslyšící,
- fax,
- faxmodemová karta k počítači a programové vybavení emulující fax,
- přenosná naslouchací souprava s rádiovým nebo infračerveným přenosem,
- indikátor hlásek pro nácvik v rodině,

c) výše příspěvku z ceny pomůcky činí 50 %,

- světelný nebo vibrační budík,
- videorekordér (nejvýše 7.000,- Kč),
- televizor s teletextem (nejvýše 7.000,- Kč),
- doplnění stávajícího televizoru o dekodér teletextu včetně montáže,
- přístroj k nácviku slyšení,
- bezdrátové zařízení umožňující poslech televizního přijímače nebo jiného zdroje zvuku,
- individuální přenosný naslouchací přístroj,
- individuální indukční smyčka.

3. Rehabilitační a kompenzační pomůcky pro zrakově postižené občany

a) výše příspěvku z ceny pomůcky činí 100 %,

- slepecký psací stroj,
- magnetofon, diktafon (nejvýše 4.500,- Kč),
- čtecí přístroj pro nevidomé s hmatovým výstupem,
- digitální čtecí přístroj pro nevidomé s hlasovým výstupem,
- kamerová zvětšovací televizní lupa,
- digitální zvětšovací televizní lupa,
- adaptér hlasového syntetizátoru pro nevidomé,
- programové vybavení pro digitální zpracování obrazu,
- tiskárna reliéfních znaků pro nevidomé,

- zařízení pro přenos digitálních dat,
- elektronický zápisník pro nevidomé s hlasovým nebo hmatovým výstupem,
- elektronická komunikační pomůcka pro hluchoslepé,
- kapesní kalkulátor s hlasovým výstupem,
- indikátor barev pro nevidomé,
- elektronická orientační pomůcka pro nevidomé a hluchoslepé,

b) výše příspěvku z ceny pomůcky činí 50 %,

- kancelářský psací stroj,
- jehličková jednobarevná tiskárna,
- slepecké hodinky a budíky s hlasovým nebo hmatovým výstupem,
- měřicí přístroje pro domácnost s hlasovým nebo hmatovým výstupem,
- dvoukolo.

Zdroj: <http://portal.mpsv.cz>, 2009.

Příloha č. 2: Mimořádné výhody pro těžce zdravotně postižené občany

1. Mimořádné výhody I. stupně (průkaz TP)

- a) nárok na vyhrazené místo k sedění ve veřejných dopravních prostředcích pro pravidelnou hromadnou dopravu osob kromě autobusů a vlaků, v nichž je místo k sezení vázáno na zakoupení místenky,
- b) nárok na přednost při osobním projednávání jejich záležitostí, vyžaduje-li toto jednání delší čekání, zejména stání; za osobní projednávání záležitostí se nepovažuje nákup v obchodech ani obstarávání placených služeb ani ošetření a vyšetření ve zdravotnických zařízeních.

2. Mimořádné výhody II. stupně (průkaz ZTP)

- a) výhody uvedené v bodu 1,
- b) nárok na bezplatnou dopravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy osob (tramvaji, trolejbusy, autobusy, metrem),
- c) sleva 75 % jízdného ve druhé třídě osobního vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě a 75 % sleva v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy.

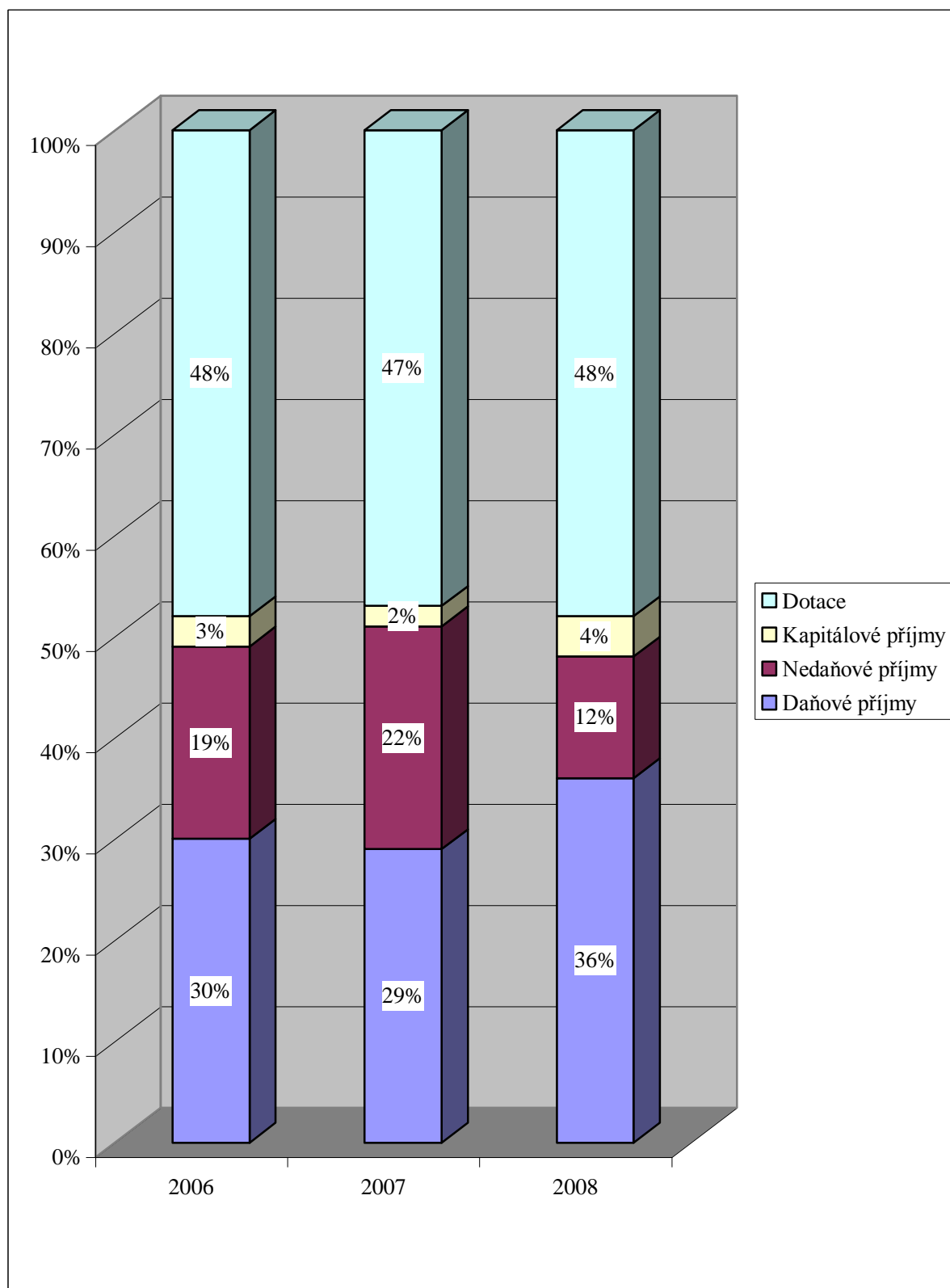
3. Mimořádné výhody III. stupně (průkaz ZTP/P)

- a) výhody uvedené v bodech 1 a 2,
- b) nárok na bezplatnou dopravu průvodce veřejnými hromadnými dopravními prostředky v pravidelné vnitrostátní osobní hromadné dopravě,
- c) u úplně nebo prakticky nevidomých nárok na bezplatnou přepravu vodícího psa, pokud je nedoprovází průvodce.

Zdroj: <http://portal.mpsv.cz>, 2009.

Příloha č. 3: Příjmy města Jeseník v letech 2006 – 2008

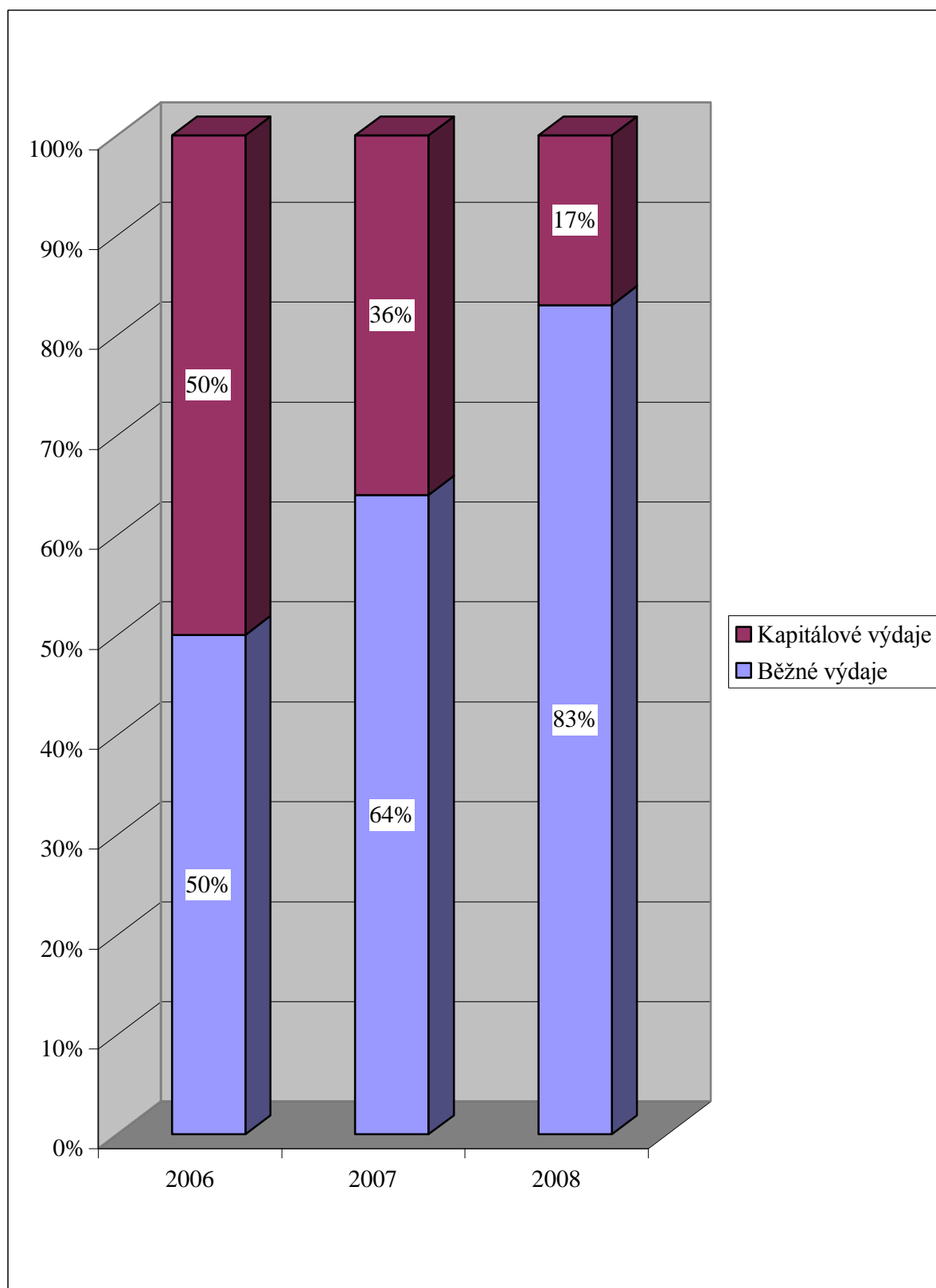
Graf č. 4.2. Příjmy města Jeseník v letech 2006 - 2008



Zdroj: Závěrečné účty města Jeseník v letech 2006 – 2008, vlastní zpracování

Příloha č. 4: Výdaje města Jeseník v letech 2006 – 2008

Graf č. 4.3: Výdaje města Jeseník v letech 2006 - 2008



Zdroj: Závěrečné účty města Jeseník v letech 2006 – 2008, vlastní zpracování

Příloha č. 5: Přehled o poskytnutých finančních prostředcích příspěvkovým organizacím poskytujícím sociální služby občanům města Jeseník v letech 2006 – 2008

Organizace	Výše příspěvků		
	2006	2007	2008
Boetheria Jeseník o.s.	500 000 Kč	500 000 Kč	450 000 Kč
Diakonie ČCE Travná	90 000 Kč	90 000 Kč	80 000 Kč
Charita Javorník - Denní stacionář Šimon	40 000 Kč	40 000 Kč	40 000 Kč
Charita Javorník - DPS sv. Hedviky Vidnava	60 000 Kč	40 000 Kč	60 000 Kč
Charita Javorník - DPS sv. Františka Javorník	20 000 Kč	30 000 Kč	30 000 Kč
Zahrada 2000 o.s.	50 000 Kč	55 000 Kč	50 000 Kč
Tulip o.s.	40 000 Kč	30 000 Kč	0 Kč
Krteček Jeseník	20 000 Kč	30 000 Kč	0 Kč
Centrum služeb pro zdravotně postižené Jeseník	40 000 Kč	40 000 Kč	35 000 Kč
Virtus o.s. Jeseník	30 000 Kč	30 000 Kč	30 000 Kč
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých Jeseník	15 000 Kč	15 000 Kč	15 000 Kč
Darmoděj o.s. Jeseník - K - centrum	0 Kč	70 000 Kč	60 000 Kč
Darmoděj o.s. Jeseník - 4. lístek	0 Kč	10 000 Kč	30 000 Kč
Hospic na sv. Kopečku	5 000 Kč	10 000 Kč	10 000 Kč
Tyflocentrum, prac. Jeseník	0 Kč	10 000 Kč	10 000 Kč
Celkem	910 000 Kč	1 000 000 Kč	900 000 Kč

Zdroj: Konzultace, vlastní zpracování